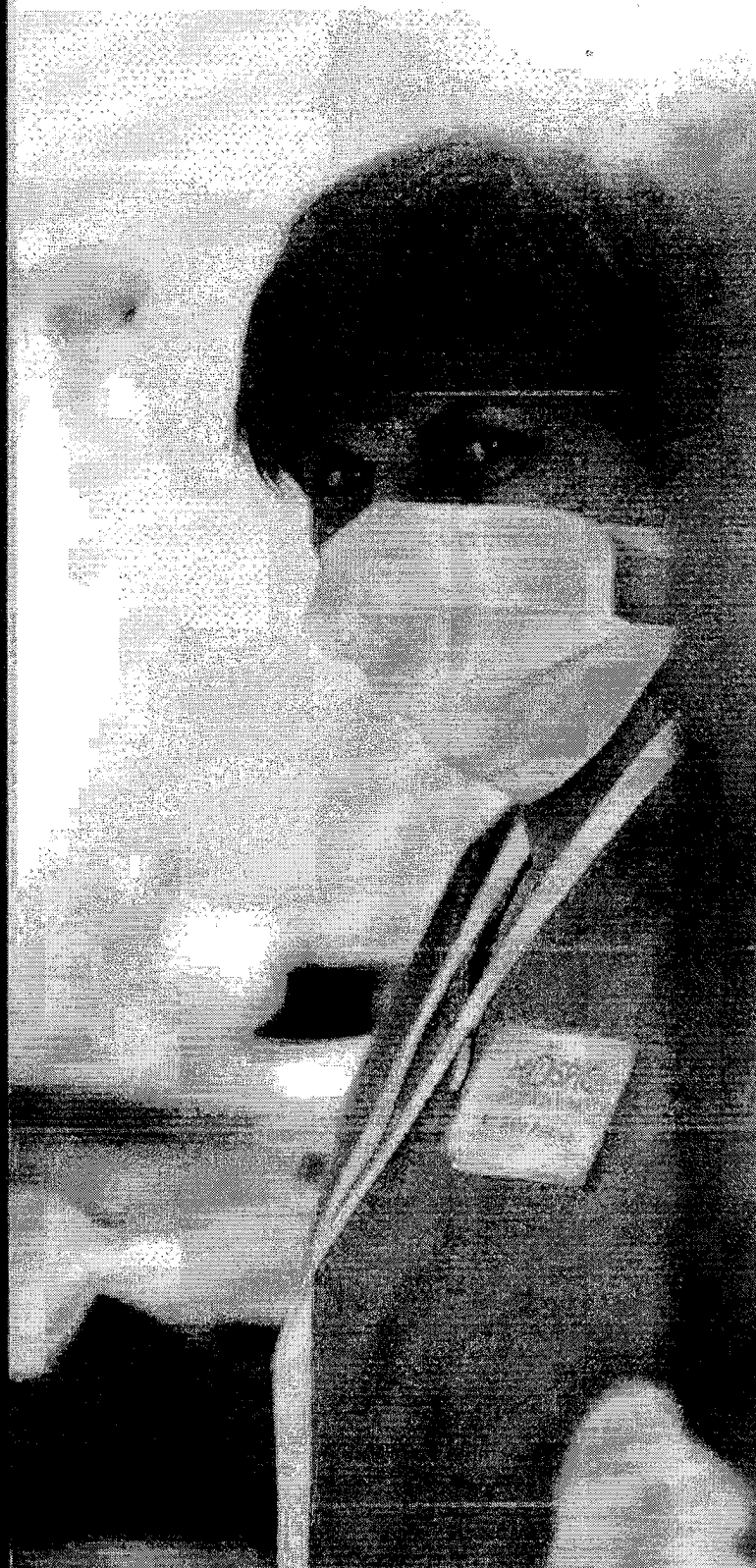

VÝROČNÁ
SPRÁVA

2018

HOSPIC
MILOSRDNÝCH
SESTIER

1 PRÍHOVOR	07
1.1 P.S. Milujem ťa	09
1.2 TU sa o mňa starajú s LÁSKOU. Celebrity?	10
2 EXISTENCIA HOSPICU - ODPOVEĎ NA VOLANIE DOBY	13
2.1 Prečo hospic vznikol?	15
2.2 Čo je cieľom hospicu?	15
<i>Čo hospic ponúka pacientovi?</i>	15
<i>Čo hospic ponúka príbuzným pacienta?</i>	15
<i>Kapacita hospicu</i>	15
<i>Certifikát kvality PQM ISO 9001</i>	16
<i>Správa o preskúmaní manažmentom SMK</i>	16
2.3 Začiatok činnosti a licencia	16
2.4 Poskytovateľ zdravotníckej starostlivosti	17
<i>Základné údaje o prevádzkovateľovi hospicu</i>	17
<i>Zakladateľ</i>	17
<i>Štatutárny orgán</i>	17
<i>Odborní zástupcovia - garanti</i>	17
<i>Bankové spojenie</i>	17
<i>Kontaktné údaje</i>	17
2.5 Poskytovateľ sociálneho poradenstva	18
<i>Sociálne poradenstvo - základné</i>	18
<i>Zodpovedný zástupca</i>	18
3 PREHĽAD ČINNOSTI HOSPICU - ROK 2018	19
3.1 Starostlivosť o PACIENTOV	21
<i>Nazrieť cez video do atmosféry hospicu</i>	21
<i>Canisterapia - uvoľnenie kŕčov, nahromadených emócií i pomoc v liečbe bolesti</i>	22
<i>Navštívil nás svätý Mikuláš</i>	22
<i>Urnový hrob pre opustených zomrelých v hospici</i>	23
<i>Referencie</i>	23
<i>Ďakujem za LUDSKOSŤ, LÁSKU a POCHOPENIE</i>	23
<i>ÚSMEV na MAMINKINEJ tvári :)</i>	24
<i>Som onkologický pacient, ale už sa nebojím</i>	24
<i>Som taká spokojná... Dobré som sa rozhodla</i>	24
<i>Recenzie na Facebooku</i>	25
3.2 Starostlivosť o PRÍBUZNÝCH (pozostalých)	25
<i>Zápisy do KNIHY ŽIVÝCH</i>	25
<i>Podporné skupinky pre smútiacich</i>	26
3.3 Interdisciplinárny hospicový TÍM	26
<i>Zamestnanci</i>	26
<i>Stretnutia tímu</i>	27
<i>Blahoželania</i>	27
<i>Svedectvo MUDr. Mariána Kaščáka, PhD.</i>	27
<i>Dobrovoľníci</i>	27
<i>Stážisti v hospici</i>	28
<i>Monikina spomienka na stáž v hospici</i>	28
<i>Študenti v hospici</i>	28
<i>Študentské poďakovanie</i>	29

Návšteva študentov psychológie Trnavskej univerzity	29
Odborné exkurzie	29
<i>Horieť a nevyhorieť</i>	29
Supervízie pre zamestnancov a dobrovoľníkov	30
Permanentné vzdelávanie tímu	30
Duchovné obnovy a adorácie	30
Zahraničné stáže	31
Teambuildingové výlety	31
Účast' na medzinárodných a národných konferenciách	31
Deň v Kúpeľoch Nimnica	32
Teambuildingové stretnutie pri UHLÍKOCH, MANDLOVNÍKU a MOTOKÁRACH :)	32
Vianočné posedenia dobrovoľníkov a zamestnancov	33
3.4 Čo sa ešte v priebehu roku udialo?	34
VZ AHaPS - účasť	34
Medzigeneračná solidarita a ochrana ľudskej dôstojnosti	34
Výstava fotografií - Hospic nie je budova	34
4 FINANČNÁ SPRÁVA	35
4.1 Prehľad o výnosoch a nákladoch v roku 2018	37
Prognóza rastu nákladov v budúcom roku 2019	39
Prečo zdravotné poisťovne nekryjú 100 % nákladov?	39
Vďaka grantom sa nám okrem prevádzky podarilo aj...	40
4.2 Stav a pohyb majetku a záväzkov	40
4.3 Fundraisingové aktivity	40
DARUJME.HospicTN.sk	40
2 % z dane	40
Benefičný ples	41
Deň hospicu - VIAC ŽIVOTA do DNÍ - benefičný koncert	42
SIPO	43
Internetové obchody	43
KUMRAN.SK	43
Dobromat - každým nákupom pomáhate	43
ISSO Prievidza - nákup notebooku, PC	43
Verejná zbierka	43
Charitatívna reklama	44
Hlasovanie - Participatívny komunitný rozpočet TSK	44
4.4 Správa audítora	45
5 ĎAKUJEME	47
5.1 Ďakujeme rodinám našich pacientov	49
5.2 Ďakujeme zamestnancom a dobrovoľníkom hospicu	49
5.3 Ďakujeme všetkým, ktorí finančne i nefinančne podporili hospic	49
5.4 Láska je nekonečne vynaliezavá	50
Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých	50
NOVOMANŽELIA pomáhajú zmierňovať UTRPENIE pacientov hospicu	50
Oslava životného JUBILEA zmierňuje UTRPENIE pacientov hospicu	51
Pohrebné KVETY zmierňujú UTRPENIE pacientov hospicu	51
Malé veci, ktoré sú veľké	51
5.5 Každý mesiac svätá omša za tých, ktorí nám pomáhajú	51

PS: Milujem ťa

1.1

P.S. Milujem ťa

Drahí priatelia,

milovať a byť milovaný je najväčším šťastím človeka.

Poukazoval na to už Euripides: „**Je krásne byť bohatý a silný, ale najkrajšie je byť milovaný priateľmi.**“ Písal o tom aj Charles Péguy: „**Jediná sila, jediná hodnota a jediné, čo povznáša, je milovať a byť milovaný.**“ A aj svätý Ján Pavol II. výstižne povedal: „**Radost vyplýva zo srdca, ktoré sa cíti byť milované Bohom a ktoré miluje Pána.**“

Aj ja a iste aj Vy si spomeniete na chvíľu či chvíle, ktoré boli v živote ťažké a bolestné a niekto Vám dal pocítiť či už objatím, či pohladením, či len tichou prítomnosťou pri Vás, že Vás má rád, že je v tom s Vami. A hoci nebolo v silách toho človeka sňať z Vás tú útrpnú ťažkosť, pocítili ste vo svojom srdci upokojenie a závan niečoho krásne tichého a vzácného, voňajúceho jarou.

Hospic Milosrdných sestier v Trenčíne (ďalej len „hospic“) už **štrnásť rok** podáva **pomocnú ruku rodinám, ktoré trpia**. Niektorý z členov ich rodiny je nevyliciteľne chorý (zväčša ide o onkologické ochorenie), lekári konšatovali, že aktívna liečba bola neúspešná a je ukončená. Pacienta z nemocnice prepustia, prípadne je ďalší pobyt v nemocnici pre pacienta zťažujúci, pretože tam podstupuje rôzne zákroky, ktoré mu život nepredlžia, iba robia ťažším a bolestivejším čas, ktorý mu zostáva.

Aj keď rodiny túžia, aby ich drahý bol s nimi v pokoji, bez zbytočného trápenia doma až do konca, nie vždy sa to dá... v takej chvíli od decembra 2005

do konca roku 2018 **podal hospic pomocnú ruku 1 406 rodinám**, z čoho **v roku 2018 bolo prijatých 217 pacientov**. Najmladšia onkologická pacientka, ktorá bola k nám prijatá 7. 12. 2018 a do večnosti prešla 11. 12. 2018, mala 31 rokov; bola manželkou a mamou dvoch dcér, z ktorých mladšia mala iba štyri roky.

Aj keď nedokážeme pridať viac dní do života našich pacientov, **vnášame VIAC ŽIVOTA do ich dní**. Viac života do dní **bez neznesiteľnej bolesti** v príjemnom prostredí, ktoré **dýcha domovom**, viac života do dní vďaka **prijatiu a láskavej starostlivosti** členov hospicového tímu a viac života do posledných dní a hodín života, v ktorých náš pacient **nezostáva sám**.

ĎAKUJEM rodinám za dôveru, s akou nám zverili svojich drahých a dovolili nám stáť im blízko v takej citlivej chvíli, akou je odprevádzanie milovaného človeka za bránu smrti. Vážime si to.

„Bez ľudí sa hospic robiť nedá... A nie bez akýchkoľvek ľudí... Tí ľudia naozaj musia mať srdce,“ hovorí MUDr. Marie Svatošová. Áno, náš hospic mohol aj v roku 2018 požehnane vnášať VIAC ŽIVOTA do dní pacientov a ich rodín vďaka skvelému interdisciplinárnemu tímu zamestnancov a dobrovoľníkov – **vdaka ĽUĎOM, ktorí majú SRDCE**.

Naši pacienti – obrazne povedané – píšu posledné vety a slová v liste svojho života. **Každodennou snahou nášho tímu je napísať v závere listu ich života skutkami nežnej starostlivej lásky ono: P.S. Milujem ťa**. Dať im pocítiť, že sú milovaní a neopustení – milovaní a neopustení Bohom a ľuďmi, lebo: „**Jediná sila, jediná hodnota a jediné, čo povznáša, je milovať a byť milovaný.**“

ĎAKUJEM z hĺbky srdca Pánu Bohu, celému tímu zamestnancov a dobrovoľníkov hospicu a taktiež dobrodincom, sponzorom (jednotlivcom, nadáciám, firmám, miestnej samospráve i štátnej správe).

Všetci máte v hospicovom úsilí zvláštne miesto. Bez Vás by hospic nežil.

S úctou

sestra M. Noemi – Mgr. Henrieta Žilková
riaditeľka Hospicu Milosrdných sestier

PS: Milujem ťa

1.2

TU sa o mňa starajú s LÁSKOU.

Celebrity?

Milý čitateľ! Výročnej správy za rok 2018, nadväzujúc na svoj príhovor v duchu: **P.S. Milujem ťa**, rada by som sa s vami podelila o jeden osobný hospicový zážitok z uplynulého roku.

Dňa 3. septembra 2018 sme hospitalizovali **pána Mariána, 59-ročného muža v konečnom štádiu onkologického ochorenia.**

Pán Marián poprosil personál, aby mu zavolali riaditeľku. A tak som zišla k nemu na jednopostelovú izbu s prístelkou. Dvere na izbu mal pootvorené, ticho som vošla a uvidela pred sebou muža, ktorému už takmer iba koža obopínala kosti, ležal v polohovacej posteli v polosede, na krku mal zavedený centrálny venózný katéter, do ktorého mu sestry aplikovali náhradu stravy. Ale myseľ mal jasnú, oči bystré a nežné.

Hneď, ako som vošla, vytušil, že prišla riaditeľka a natiahol smerom ku mne ruky na privítanie. A tak som jeho ruky „objala“ svojimi. Pozerali sme si do očí a on mi začal ďakovať za to, že sme ho sem prijali, že tu môže byť, a že už **keď si v prvý deň líhal na lôžko v našom hospici, zacítil úžasný pokoj... Veľmi mi ďakoval za ľudí, ktorí sa oňho starajú...** Hovoril mi: „Áno, i v Bratislave sa snažili, ale tu je to iné.“ Iné? Vynorila sa mi otázka a tak som sa ho spýtala, ako to myslí, že „iné“... A on mi odpovedal: **„TU cítim, že sa o mňa starajú s láskou.“** Bola som touto jeho krátkou a zároveň výstižnou odpoveďou hlboko dotknutá.

Pán Marián bol od svojho príchodu do hospicu pri plnom vedomí, jeho myseľ bola svieža. Až do konca. Uvedomoval si, že hodina jeho prechodu do večnosti sa blíži. Chodievala som ho navštevovať každý deň do jeho útulnej izbičky v našom hospici. Každý raz sa z návštevy tešil. Zakaždým, – hneď, ako som pristúpila k jeho lôžku, objal mi ruky svojimi dlaňami a s úsmevom povedal: „Aké máte opäť studené ruky...“ :) A ja som mu s úsmevom odpovedala: „Áno, tak to zväčša mávam...“ Uvedomila som si, aký je pre zomierajúcich dôležitý dotyk, chytenie za ruku, akýsi **pocit istoty, že pri nich niekto je, že nie sú sami...**

Bol to pomerne mladý pacient, a tak som si každý deň našla chvíľu a strávili sme spolu čas. Dal mi

v týchto vzácných chvíľach nazrieť do toho, čo bolo tvárou v tvár smrti pre neho dôležité.

PRAVDIVOSŤ a ÚCTA: Pán Marián išiel so svojimi otázkami každý deň ďalej a ďalej (prijímanie pravdy si sám „dávkoval“). Vždy, keď svoju otázku položil, čakal s pohľadom upretým do mojich očí, či budem hovoriť pravdu... Držal mi mocne ruky a v jeden deň mi hovoril: „*Pripravil som si do truhly čierny oblek a bielu košeľu...*“ A čakal, čo poviem. „*Čierna a biela – to je decentná kombinácia, páči sa mi; aj nás pochovávajú v čiernom habite s bielymi doplnkami,*“ povedala som mu. Usmial sa a pokračoval. „*Mám to doma. To mi prinesú, keď to už príde?*“ Odpovedala som mu: „*Nie, nech vám to prinesú sem do skrine. Môže to tu spokojne byť, ako dlhý bude treba.*“ A on pokojne povedal: „*Musím zavolať žene, aby mi to priniesla.*“ Chvilku bolo ticho a potom sa odvážil na ďalšiu otázku, ku ktorej, myslím, smeroval od začiatku: „*A to KTO ma bude do toho obliekať?*“ A doslova visel na mojich perách, že čo poviem... Pohľadila som mu ruku a s jemným úsmevom, ktorý hladí, som mu odpovedala: „*Keď to príde, MY vás pekne oblečieme.*“ „*YYYYYY?*“ „*Áno, MY.*“ Prišla by som každému vidieť ten šťastný úsmev na chudučkej tvári tohto zomierajúceho muža, úsmev, ktorý uspokojivá odpoveď na jeho tvár doslova vymaľovala. „*Vy ma budete obliekať,*“ niekoľkokrát šťastne opakoval. Uvedomila som si, **aké je pre zomierajúceho človeka dôležité, ako sa budú správať k jeho mŕtvemu telu.** Vedel, že my k jeho telu pristupujeme s úctou a bol si istý, že tak tomu bude i po smrti. A tak i bolo...

ODPUSTENIE: V tých vzácných spoločných chvíľach (v hospici prežil zhruba dva týždne) sa so mnou pán Marián podelil o hlbokú radosť z viacerých odpustení (po rokoch). V pravde pozeral na vzťahy – aj na tie, ktoré boli bolestne narušené. Neváhal v tie dni zobrať telefón a prosiť o odpustenie. Keď mi o tom rozprával, z jeho očí žiarila ozajstná hlboká radosť, šťastie prameniace v odpustení.

ODPUSTENIE a LÁSKA: Rozprával mi, ako prosil o odpustenie i svojich rodičov, ktorí ho prišli navštíviť. A že otec sa otočil, aby skryl slzy. Povedala som mu: „*Lúbi vás. Lúbia vás.*“ A on s hlbokým pokojným uspokojením povedal: „*Áno.*“

LÁSKAVÉ ZAOBCHÁDZANIE: Pri každom z rozhovorov mi pán Marián ďakoval za ľudí, ktorí sa oňho starajú. Cítil, že sa oňho starajú s láskou. V jeden deň v súvislosti s tým povedal: „*To vy ste celebrity – o vás by sa malo písať, aby sa o vás svet dozvedel.*“ :) Usmiali sme sa obidvaja. :) „*Hm, hm...*“

zahmkala som a povedala: „Nooo, to viete, my nie sme obyčajné celebrity, ;) sme výnimočné, ;) a preto o nás vedia a môžu sa s nami stretnúť iba niektorí, taktiež výnimoční, ;) patríte medzi nich. :)“ Mocnejšie mi objal svojimi dlaňami moje ruky a boli sme tichučko. Pokojne. V mysli som zaletela k významu slova „celebrita“, ktorého základ je v latinskom celebrare – oslavovať. A v srdci rozkvitla tichá krátka modlitba vďaka za to, že môžeme zomierajúcim byť na blízku, že im môžeme zjavovať Božiu dobrotu, nehu a lásku, a tak Boha oslavovať, byť „jeho celebrity“.

PLNENIE drobných PRIANÍ: Keď som prišla na návštevu v piatok 14. 9. 2018, pán Marián mi povedal: „Taaaak sa musím v mysli zapierať...“ Prekvapilo ma to. Nevedela som, kam mieri... Spýtala som sa teda: „Na čo myslíte?“ Odpoveď ma prekvapila. :) Povedal: „Na rôzne jedlá, ktoré by som si dal...“ :) „Ale to sa nezapierajte, podte, prejdeme si celý jedálňiček na budúci týždeň a vyberiete si na každý deň z troch jedál – na čo budete mať najväčšiu chuť.“ Nalistovala som v mobile jedálňiček a začali sme. :) Ja som vždy prečítala, čo je v ponuke, a on si vybral, na čo má z nej chuť. Niekoľkokrát sa spýtal, či s tým nebude problém, ale keď som ho uspokojila, že žiaden problém, prítlačivo sa tešil na najbližší týždeň a dobroty, ktoré si vybral. :)

UISTENIE: V pondelok (deň pred jeho smrťou) som prišla opäť, ale až poobede, rozlúčiť sa – pretože v utorok, stredu, štvrtok som mala plánovanú pracovnú cestu. Dnes, keď mi objal ruky svojimi, povedal s úsmevom, že dnes mám ruky teplé. :) S úsmevom som povedala: „Dnes áno.“ A začala som hladiť jeho ruky, pretože tie dnes boli studené... Chvilku sme sa rozprávali, prosil ma posunúť vankúšik, prepolohovať nohy... A potom sa odvážil povedať: „**Jedného sa bojím...**“ Jednou rukou som pohladila jeho a spýtala som sa so všetkou nehou, akú som v tej chvíli v srdci mala: „Čoho sa bojíte?“ Pozrel mi do očí a povedal: „Že ako to bude pred koncom, bojím sa, že budem nejako vyvádzať...“ Tíško som mu pozrela do očí a povedala som: „Nebojte sa. Budte si istý, že nech sa deje čokoľvek, budeme s vami až do momentu, keď spočiniete v Božom náručí, v náručí Boha, ktorý vás miluje.“ Počúval tie slová s hlbokým pohnutím a uspokojením. Pokračovala som: „Vidíte, že lieky na tláenie bolesti vás robia spavejším, tak je, však?“ Súhlasil. „A možno to bude tak, že budete spavejší viac a viac a pomaly tichučko odídete.“ Ešte raz som ho uistila: „Nech to bude akokoľvek, budeme s vami. Nebojte sa.“ Uspokojilo ho to. V ten deň sme sa lúčili na niekoľkokrát. „Ak sa bude dať, počkaj-

te ma, v piatok sa vrátim.“ Odišla som. Počkať sa nedalo. Pán Marián na druhý deň odišiel – tichučko a rýchlo – tak ako si prial.

Odpočinutie večné, daj mu, Pane. A svetlo večné nech mu svieti. Nech odpočíva v pokoji. Amen.

Viac príbehov a referencií nájdete tu:
www.hospictn.sk/o-nas/svedectva.

2.1

Prečo hospic vznikol?

V mnohých rodinách na Slovensku je niektorý člen rodiny (otec, mama, dieťa či starí rodičia) onkologicky chorý a veľa rodín sa ocitá v situácii, že **aktívna liečba onkologického ochorenia bola neúspešná a ich drahému zostáva do konca života pár mesiacov, týždňov či dní**. Dĺžka života takto chorého je chorobou ohraničená.

Áno, **najlepšie** by bolo pre chorého prežívať tento **vzácný čas doma**, v rodine – v kruhu svojich najdrahších. Avšak nie vždy sa to dá, nie vždy sa rodina pri najlepšej vôli dokáže o chorého postarať doma. Neraz sa v domácom prostredí **nedarí zvládnuť neznesiteľnú bolesť** a iné príznaky posledného štádia choroby (dušnosť, dekubity atď.) alebo **členovia rodiny chorého nezvládajú 24-hodinovú starostlivosť v domácom prostredí** (či už fyzicky, psychicky, či ekonomicky – musia chodiť do zamestnania, aby dokázali užiť zvyšok rodiny).

Rodina sa cíti v takých chvíľach **bezradná, až zúfalá...** Po namáhavej liečbe lekári v nemocnici konštatujú, že **aktívna liečba bola neúspešná**, je ukončená. Pacienta z nemocnice prepustia, prípadne je ďalší pobyt v nemocnici pre pacienta zťažujúci, pretože podstupuje rôzne zákroky, ktoré mu život nepredlžia, iba robia ťažším a bolestivejším čas, ktorý mu zostáva. V takej chvíli **podáva pomocnú ruku hospic**, zdravotnícke zariadenie, ktoré – ako hovorí MUDr. Marie Svatošová – **je niečo medzi nemocnicou a domovom**.

2.2

Čo je cieľom hospicu?

Medzi niektorými ľuďmi koluje mýtus, že **do hospicu chodia nevyliciteľne chorí ľudia už len zomrieť**. Nezasvätenému pozorovateľovi sa to môže z diaľky naozaj takto zdať. V skutočnosti tu však naši **pacienti prichádzajú žiť čo najplnšie až do poslednej chvíle**. Pretože ich čas je poväčšine ohraničený chorobou, dokážu si o to viac vážiť každú chvíľu dňa.

Čo hospic ponúka pacientovi?

Hospic nepridáva viac dní životu, **ale VIAC ŽIVOTA** dňom.

Pacientovi v zmysle Politiky kvality hospicu ponúka:

- **zmiernovanie utrpenia** – liečebné postupy v hospici vedú k zmierneniu bolesti a iných nepríjemných prejavov choroby, k udržaniu najvyššej možnej kvality života pacienta až do jeho smrti. Nejde o násilné predlžovanie života, ale ani jeho predčasné ukončenie eutanáziou;
- **rešpektovanie jeho dôstojnosti** – individuálny prístup k pacientovi, rešpektovanie jeho priania, starostlivosť o fyzické, sociálne, psychické, spirituálne potreby a telesnú hygienu pacienta;
- **sprevádzanie pacienta a jeho rodiny** – snažíme sa zabezpečiť, aby v posledných chvíľach pacient nezostal sám, necítil sa opustený, umožňujeme príbuzným nepretržité návštevy a pobyt pri pacientovi.

Čo hospic ponúka príbuzným pacienta?

Príbuzným pacienta hospic ponúka:

- **nepretržité návštevné hodiny**;
- možnosť **ubytovania** sa na izbe pacienta pri jeho lôžku alebo v podkroví hospicu;
- možnosť využiť **podporu psychológa a sociálneho pracovníka**;
- **sprevádzanie obdobím smútenia**;
- priestor pre **osobné stíšenie a modlitbu** v podkrovnej adoračnej Kaplnke sv. Jozefa.

Kapacita hospicu

Hospic poskytuje starostlivosť pacientom na **24 hospicových lôžkach** v jedno a dvojposteľových izbách.

Návštevy v hospici

Cieľom hospicovej starostlivosti je maximálne možné zlepšenie kvality života chorých, k čomu patrí aj umožnenie kontaktu s príbuznými, preto **sú návštevy v hospici neobmedzené (24 hodín denne)**. Z tohto dôvodu môže chorého nepretržite doprevádzať blízky človek; príbuzní môžu počas sprevádzania využiť priestory podkrovia budovy hospicu na ubytovanie, prípadne prístelku na izbe chorého.

Pacienti a ich blízki majú možnosť využiť kuchynku, ktorá je vybavená aj chladničkou s mrazničkou, mixérom, mikrovlnou rúrou, rýchlovarnou kanvicou a sporákom.

Pobyt príbuzného v hospici je najlepším darom, ktorý môže rodina chorému darovať!

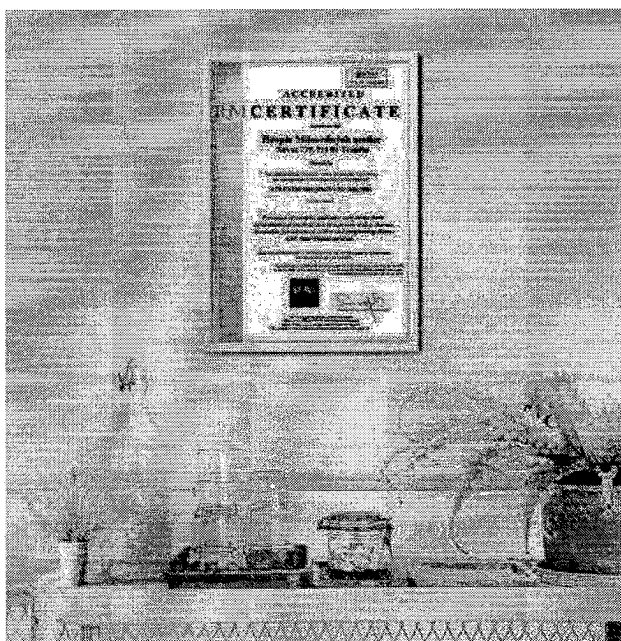
Certifikát kvality PQM ISO 9001

Hospic s platnosťou od 21. 4. 2017 získal CERTIFIKÁT kvality PQM ISO 9001.

V apríli 2018 prebehol v hospici **kontrolný audit**, ktorý preukázal, že systém manažérstva kvality (ďalej len „SMK“) v hospici spĺňa požiadavky normy STN EN ISO 9001: 2016/EN ISO 9001: 2015.

Hospic si Certifikát kvality PQM ISO 9001 obhájil.

CERTIFIKÁT č. Q185517B potvrdzuje, že Hospic Milosrdných sestier zaviedol a používa SMK podľa normy STN EN ISO 9001: 2016/EN ISO 9001: 2015 v odbore Poskytovanie komplexnej paliatívnej starostlivosti formou ústavnej zdravotnej starostlivosti osobe s chronickou, nevyliciteľnou a zároveň pokročilou a aktívne progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním.

Správa o preskúmaní manažmentom SMK

Manažérka kvality hospicu v Správach o preskúmaní manažmentom SMK v roku 2018 priniesla na základe vyplnených dotazníkov okrem iného aj tieto informácie:

- **100 % respondentov by odporúčalo náš hospic svojmu známemu**, t. j. 100 % tých, ktorí nám zverili svojho drahého, boli natoľko spokojní s poskytnutou starostlivosťou, že by ju odporučili svojim známym.

- **Viac ako polovica rodín**, ktoré nám zverili svojho drahého, sa o tom, že náš hospic im v náročnom životnom období môže pomôcť, **dozvedelo na základe odporúčania známeho**. Na druhom mieste z hľadiska získania informácií sa umiestnila webová stránka hospicu: **www.hospicn.sk**.

2.3

Začiatok činnosti a licencia

Hospic Milosrdných sestier v Trenčíne (ďalej len „hospic“) **prvých pacientov** v konečnom štádiu, zväčša onkologického ochorenia **začal prijímať v decembri 2005**.

Hospic zaradilo Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky do siete zdravotníckych zariadení dňa

20. 10. 2003 pod číslom: 02368-2/2003-ORL a následne získal Rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja licenciu na prevádzkovanie č. TSK/2016/06729/zdrav.-2.

V súlade s licenciou hospic poskytuje komplexnú paliatívnu – hospicovú starostlivosť formou ústavnej zdravotnej starostlivosti osobe s chronickou, nevyliciteľnou a zároveň pokročilou a aktívne progredujúcou chorobou s časovo obmedzeným prežívaním. Zdravotnícku starostlivosť poskytuje v zmysle Zákona č. 576/2004 Z. z. o zdravotníckej starostlivosti v aktuálnom znení.

2.4

Poskytovateľ zdravotníckej starostlivosti

Prevádzkovateľom hospicu, t. j. poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti (ďalej len „PZS“), je občianske združenie s názvom **Hospic Milosrdných sestier**, ktorého aktuálne znenie Stanov schválilo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky dňa 24. 6. 2016 – číslo spisu. VV/1-900/900-48766.

Základné údaje o prevádzkovateľovi hospicu

Názov: Hospic Milosrdných sestier

Sídlo: 911 01 Trenčín, Súvoz 739

IČO: 50 33 33 56

DIČ: 21 20 31 44 49

Kód PZS: P24375620101

Identifikátor zdravotníckeho zariadenia (ZZ):
63-50333356-A0001

Register partnerov verejného sektora:

www.rpvs.gov.sk/rpvs/Partner/Partner/Detail/12545

Zakladateľ

Zakladajúcim členom občianskeho združenia je Kongregácia Milosrdných sestier sv. Vincenta – satmárok so sídlom vo Vrúcku (ďalej len „rehoľa“) a členky rehole.

V zmysle platných Stanov hospicu – článok 5 – sú orgánmi hospicu: valné zhromaždenie, rada, riaditeľ a zástupca riaditeľa.

Valné zhromaždenie sa v roku 2018 konalo dňa **13. apríla 2018** o 17.00 hod. vo Vrúcku. Hlavným bodom bolo schválenie Výročnej správy za rok 2017.

Rada hospicu pomáha riaditeľovi a zástupcovi riaditeľa pri vedení hospicu.

V priebehu roka 2018 sa Rada stretla štyrikrát (**26. 1. 2018, 2. 5. 2018, 26. 9. 2018, 28. 11. 2018**). Zápisnice zo zasadnutí Rady sú uložené v sídle hospicu.

V priebehu roka 2018 nedošlo k personálnym zmenám medzi členmi Valného zhromaždenia ani Rady hospicu.

Štatutárny orgán

- riaditeľka: Mgr. Henrieta Žilková – sestra M. Noemi
- zástupkyňa riaditeľky: Ing. Andrea Juríčková

V priebehu roka 2018 nedošlo k personálnym zmenám v štatutárnych orgánoch.

Odborní zástupcovia - garanti

V súlade s licenciou odbornými zástupcami (ďalej len „garant“) sú:

- garant – lekár: MUDr. Jarmila Bunčáková
- garant – sestra: Mgr. Anna Burganová – sestra M. Gertrúda

V priebehu roka 2018 nedošlo k personálnym zmenám na pozíciách garantov.

Bankové spojenie:

Základný účet hospicu:

- IBAN: **SK47 1100 0000 0029 4002 5426**

Ostatné účty hospicu:

- IBAN: SK19 1100 0000 0029 4205 7595 – účet verejnej zbierky (1. 9. 2018 – 30. 6. 2019)
- IBAN: SK96 1100 0000 0029 4604 6498 – účet na príjem 2 % z dane
- IBAN: SK87 1100 0000 0029 4606 0628 – na príjem dotácie z TSK (sociálne poradenstvo)
- IBAN: SK61 0200 0000 0037 7303 3457

Kontaktné údaje:

e-mail: info@hospictn.sk

telefón – informátorka: 032 7417 011, 0918 606 261

webové sídlo: www.hospictn.sk alebo www.facebook.com/hospic

Hospic je členom: Asociácie hospicovej a paliatívnej starostlivosti Slovenska od r. 2016 (ahaps.sk)

2.5

Poskytovateľ sociálneho poradenstva

Hospic individuálne pristupuje k bio-psycho-socio-spirituálnym potrebám pacienta.

Sociálne poradenstvo – základné

Sociálny poradca, ktorý je súčasťou hospicového tímu, poskytuje **základné sociálne poradenstvo**:

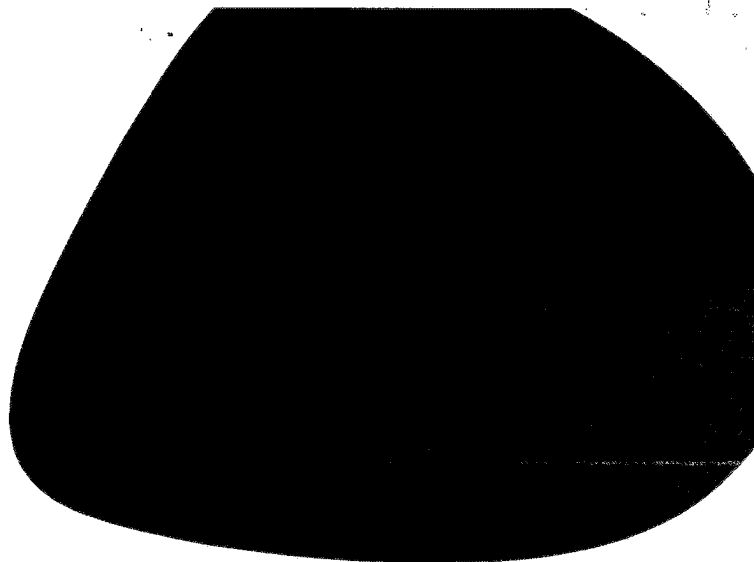
- **uchádzačom o umiestnenie** – poskytuje informácie o službách hospicu; v prípade, že nejde o zomierajúceho pacienta, poskytuje informácie o iných vhodných zariadeniach;
- **pacientovi** hospicu;
- **rodine**, blízkym pacienta.

V priebehu roku 2018 hospic poskytol 2 680 hodín základného sociálneho poradenstva.

Do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „TSK“) bol druh poskytovanej sociálnej služby hospicu: sociálne poradenstvo – základné zapísaný dňa 7. júna 2018; registračné číslo: 310; forma: ambulantná (§ 64 ods. 1 až 7 a v súlade s § 65 ods. 3 zákona č. 448/2008 Z. z.).

Zodpovedný zástupca

- sociálny poradca: Mgr. Monika Sabadková

3.1

Starostlivosť o PACIENTOV

Od decembra 2005 do konca roku 2018 bolo **do hospicu prijatých spolu 1 406 pacientov**, z toho 1 235 pacientov odišlo do večnosti a 148 pacientov bolo prepustených v zlepšenom a stabilizovanom stave späť do domáceho prostredia alebo do sociálneho zariadenia; ostatní boli na prelome roku 2018/2019 na oddelení (23).

V roku 2018 sme spolu prijali (hospitalizovali) 217 pacientov, z ktorých 193 sme sprevádzali umieraním a odprevadili do večnosti a 19 pacientov sa v stabilizovanom stave vrátilo do domáceho prostredia.

Hospicový tím sa usiluje vytvárať pre pacientov a ich príbuzných v hospici domov, kde bude každý zomierajúci **čo najmenej trpieť** a zažije **prijatie a láskavú starostlivosť**.

Výročná správa na ďalších stranách pootvára okienko do niektorých momentov života hospicu.

Nazrieť cez video do atmosféry hospicu

V decembri 2018 hospic aktualizoval v časti o ekonomike **video „Aj vďaka vám môžeme pomáhať“**, ktoré vytvorila kameramanka s. Iva Kušíková SSpS. Vo videu hospic **pútavým vizuálnym spôsobom pootvára dvere do hospicu** aj pre tých, ktorí majú strach reálne tam vstúpiť.

Cez video sa hospic pokúša dať verejnosti informáciu o tom, komu slúži a čo je cieľom hospicovej starostlivosti, pokúša sa odbúrať strach rodín, ktoré by radi pacienta umiestnili v hospici, ale majú obavu a strach. Video má taktiež za cieľ prelomiť obavy potenciálnych členov hospicového tímu zo služby v hospici a v neposlednom rade chce video odpovedať na otázky verejnosti v súvislosti s hospodárením – „Koľko to stojí?“ a „Z čoho to platia?“.

Okrem tohto videa bolo v roku 2018 zverejnené aj video: **Canisterapia v liečbe bolesti pacientov hospicu** a tiež video: **Interdisciplinárny hospicový tím – pracovné stretnutie**.

Videá možno nájsť tu: www.hospictn.sk/video

	Roky 2005 – 2016	Rok 2017	Rok 2018	Celkom
Počet hospitalizovaných pacientov	1 038	151	217	1 406
Počet úmrtí – prechod do večnosti	899	143	193	1 235
Počet prepustených pacientov	114	15	19	148

Canisterapia – uvoľnenie kŕčov, nahromadených emócií i pomoc v liečbe bolesti

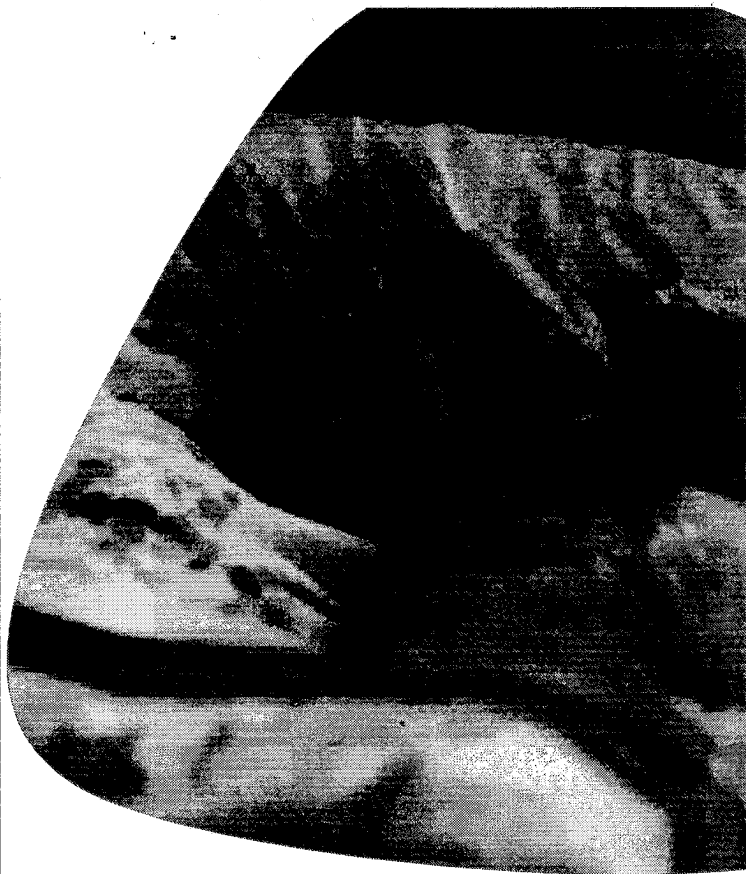
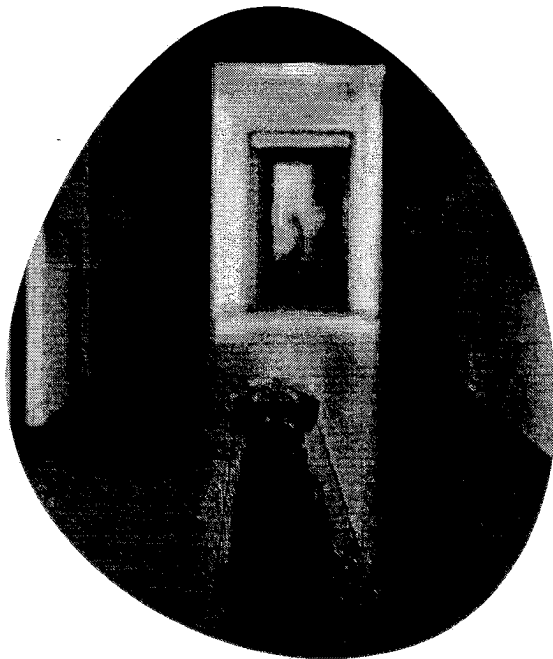
Hospic v liečbe bolesti pacientov aplikoval aj v roku 2018 taktiež canisterapiu.

Canisterapia je **podporný terapeutický prístup**, ktorý využíva pozitívny vplyv psa a kontakt s ním, na zdravie človeka. Boli sme neraz svedkami, ako prítomnosť psa zlepší náladu našich pacientov. Rozžiari iskričky v očiach a poskytne priestor na spomienky. Počas maznania a škrabkania psa vníma pacient sám seba ako starostlivého opatrovateľa a nie ako prijímateľa starostlivosti.

Tento prístup je unikátny svojou jednoduchosťou a efektívnosťou. **Kontakt človeka a psa** je sprevádzaný vyplavovaním hormónov (beta-endorfíny, prolaktín, dopamín, oxytocín, beta-fenyletylamín – hormón zamilovanosti), ktoré navodzujú **zážitok psychickej pohody**. Rovnako znižuje hladiny stresového hormónu kortizolu, čím napomáha pri zvládaní stresujúcich a ohrozujúcich situácií.

Vplyv canisterapie na vnímanie bolesti bol aj výskumne dokázaný. Skupina pacientov, ktorá mala v liečbe zahrnutú aj canisterapiu, mala o 50 % nižšiu spotrebu liekov proti bolesti.

Puto človeka a psa je veľmi staré, no stále veľmi prínosné. Viac o canisterapii v hospici, vrátane videa z jej aplikácie v praxi, možno vidieť v novom videu: www.hospicn.sk/canisterapia.

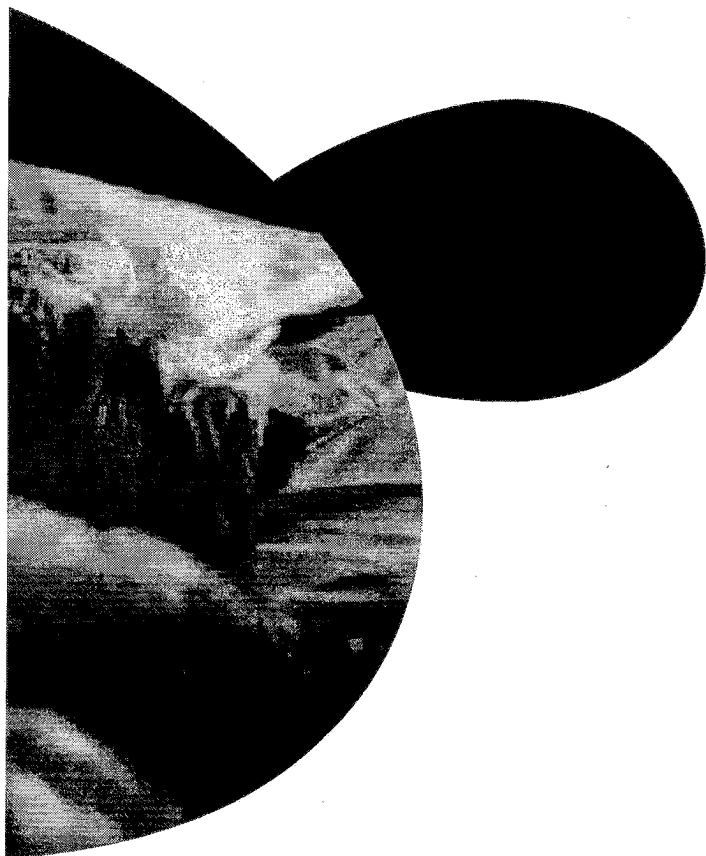
Navštívil nás svätý Mikuláš

Dňa **5. decembra 2018** sa oddelením hospicu niesla **krásna radosť z návštevy svätého Mikuláša s anjelom**, ktorý každého pacienta navštívil, nežne pohladil a obdaroval. V ten deň bolo v priestoroch hospicu ešte viac cítiť to, čo robí DOMOV DOMOVOM. Bolo tam cítiť LÁSKU, RADOSŤ, BLÍZKOSŤ, OBDAROVANIE...

Vzácná návšteva ponavštevovala a odovzdala pohľadenia z neba všetkým našim pacientom, nachádzajúcim sa už takmer v bránach neba, a nezabudla ani pozdraviť a odmeniť tých, ktorí sa o našich pacientov starajú, tých, ktorí sa deň čo deň – i ten každý jeden na prvý pohľad obyčajný deň – usilujú prinášať cez svoju službu pacientom Božiu dobrotu, lásku a nehu.

Viac informácií a fotografií tu: www.hospicn.sk/n/навстева-сваетего-микласа-а-анжела-2018.

Urnový hrob pre opustených zomrelých v hospici

V našom hospici **ZOMIERAJÚ** aj ľudia **OPUSTENÍ, takí, ktorých nemá kto pochovať**. V druhej polovici roku 2017 sa hospicu podarilo vybudovať **na cintoríne v Kubrej pri Trenčíne urnový hrob**, do ktorého boli do konca roka 2018 s úctou vložené telesné pozostatky troch **OPUSTENÝCH**, z toho dvoch v roku 2018.

ĎAKUJEME pohrebnej službe UNIVERSUS, s. r. o., ktorá nám vybudovala a darovala pomník pre uloženie ôsmich urien opustených pacientov nášho hospicu. Ďakujeme UNIVERSUSu za spoluprácu a obzvlášť to, že s úctou, aká človeku patrí, prístupujú ku každému telu zosnulého pacienta, ktorého z nášho hospicu preberajú.

Referencie

Ďakujem za LUDSKOSŤ, LÁSKU a POCHOPENIE

Pán Ľudovít bol naším pacientom, ktorého sme prijali do hospicu v konečnom štádiu onkologického ochorenia a náš tím dlho hľadal, čím by dokázal pánu Ľudovítovi vyčarovať na tvári úsmev. A podarilo sa. Zistili sme, že **rád hrával na harmonike**. :) A tak sme zorganizovali „transport“ harmoniky do hospicu. Bolo to potešujúce nielen pre pána Ľudovíta, ale aj pre všetkých nás. Naozaj – bolo vidno, že hrá zo srdca, rád.

Pár dní na to, ako sme pána Ľudovíta odprevadili do domu nebeského Otca (13. januára 2018), nám prišiel list od jeho manželky Emílie. Dovoľíme vám doň v tejto chvíli nazrieť:

*Úprimná vďaka za Vašu prácu i modlitby. **V tých najťažších chvíľach ste stáli pri mojom manželovi a vlastne aj pri mne. S láskou ste sa o neho starali nielen vedomosťami, rozumom, rukami, ale aj srdcom. S takým prístupom sa človek málokedy stretne. Ja Vám zo srdca všetkým ďakujem, že sme mohli ten prístup zažiť osobne. Uľahčili ste mu posledné dni života a umožnili mu prežiť ich bez bolesti.***

Aj mne ste boli vždy blízko. Našli ste si aj pre mňa čas na povzbudivé slovo, úsmev, dodávali ste mi silu. Všetkým Vám za to patrí veľká vďaka. Denne sa za Vás všetkých modlím a vyprosujem pre Vás od Pána Boha zdravie a silu pri všetkých Vašich námahách. Nech Vás Panna Mária s Pánom Ježišom ochraňuje a sprevádza na každom kroku. Ďakujem Pánu Bohu za to, že mi

ukázal, že existuje ľudskosť, láska, pochopenie, keďže pri skúsenostiach počas manželovej choroby som už v ľudskej dobro neverila.

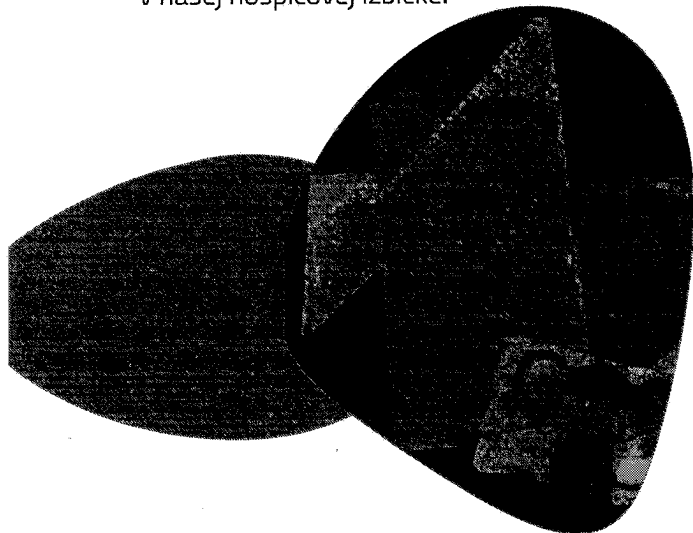
Veľké poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa podieľate na prevádzke tohto vzácneho zariadenia.

S vďakou manželka Emília a syn Miroslav

ÚSMEV na MAMINKINEJ tvári :)

„Ďakujeme, že sme vďaka Vám ešte mohli vidieť úsmev na maminkinej tvári.“

Toto krásne vyznanie – pár dní po úmrtí svojej maminky v našom hospici – nám priniesli so slzami v očiach jej dve dcéry Janka a Natálka a blízki. A nás sa to hlboko dotklo. Je nám ctou, že nám rodina dovolila byť v týchto chvíľach súčasťou ich rodiny v našej hospicovej izbičke.

Som onkologický pacient, ale už sa nebojím

Do knihy návštev hospicu na webe pribudlo 4. mája 2018 poďakovanie a v ňom i osobné vyznanie príbuznej nášho pacienta:

Zo srdca ďakujem (za celú rodinu) personálu Hospicu Milosrdných sestier za starostlivosť o môjho strýka Vladimíra F., ktorý vďaka vám dôstojne, v pokoji a v láskavej opatere dožil posledné dni svojho života.

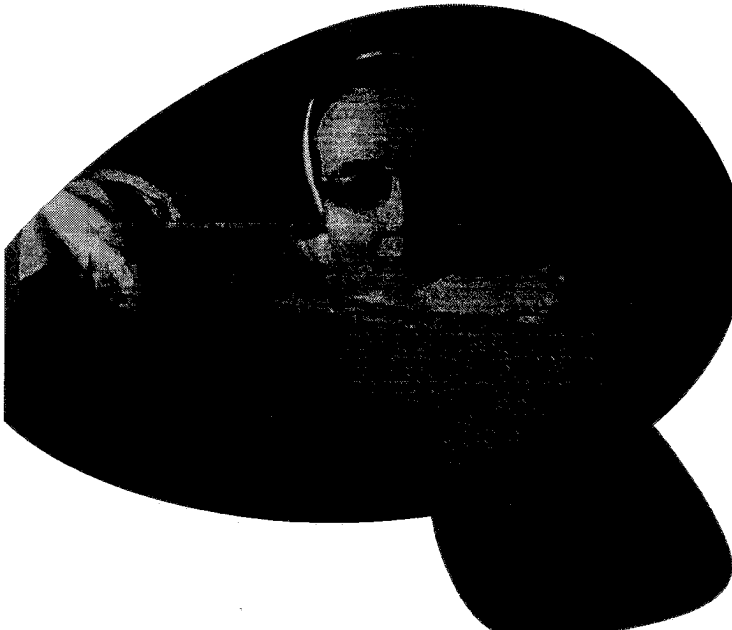
Som onkologický pacient a často som myslela na utrpenie a bolesti, ktoré pravdepodobne budem musieť prežiť na sklonku svojich dní. Ale už sa nebojím, lebo viem o mieste plnom láskavého zaobchádzania, porozumenia a výnimočnej starostlivosti. Od dnešného dňa budem mesačne aspoň malou čiastkou prispievať na potreby hospicu, pretože som presvedčená, že darované peniaze sa v tomto zariadení využívajú na bohumilý účel. ĎAKUJEM

Som taká spokojná... Dobre som sa rozhodla.

Pani Emília, žena v strednom veku, mala od chvíle oznámenia diagnózy – onkologické ochorenie – za sebou obdobie **šoku** sprevádzaného bezradnosťou, **popretia** hrozivej skutočnosti, obdobie **hnevu**, **vyjednávania** i **depresie**. Po náročnom boji prišla do obdobia **zmierenia**. V jej vnútri zavládol **mier**. Nie, vôbec to nebolo, že by si nasadila „ružové okuliare“. Bol to vnútorný mier, pokoj prameniacy z prijatia stavu, v akom sa po neúspešnej onkologickej liečbe nachádza. V jej srdci sa zrodila túžba prežiť svoj zostávajúci (krátky) čas čo najkrajšie. Dlhší čas pani Emília zvažovala, hľadala a... rozhodla sa. Hoci Trenčín bol od jej bydliska dosť ďaleko, **vybrala si Hospic Milosrdných sestier v Trenčíne, aby v prostredí, ktoré dýcha domovom** (ako počula a čítala), **prežila zostávajúci čas**. Bolo štvrtkové októbrové doobedie, na dvore nášho hospicu zastavila sanitka a pán sanitkár vysunul zo sanitky na lôžku imobilnú pani Emíliu. Tak ako to v hospici býva, pri každom prijíme nového pacienta, pani informátorka upovedomila hospicový tím, že sanitka s pacientkou práve zastavila na dvore. Tím šiel našu novú pacientku privítať. Ved' tak to doma býva – ten, kto prichádza, je doma srdečne vítaný.

Slová, ktoré zazneli z úst pani Emílie, boli pre nás krásnym zážitkom. Z transportného lôžka sanitky s jemným úsmevom pani Emília víťajúcemu tímu povedala: **„Prichádzam k vám s úctou a láskou.“** A Martuška, asistentka vedúcej sestry, pani Emíliu uistila: **„My sa budeme usilovať pristupovať k vám s úctou a láskou.“**

Bol to i pre náš hospicový tím vzácny moment. Moment, v ktorom **pacientka pri plnom vedomí, slobodne prichádza prežiť do hospicu konečné štádium svojho onkologického ochorenia** a zveruje sa nám s úctou a láskou. Keď som ju v piatok 19. októbra 2018 poobede navštívila, bola pokojná, z krásne tmavých očí a z jej tváre žiarilo pokojné šťastie. Pohladiac ju som sa jej spýtala: **„Ako sa u nás cítite?“** Pozerali sme si do očí a ona mi tíško a krátko odpovedala: **„Som taká spokojná. Dobre som sa rozhodla.“** A potom ešte v jej očiach zaiskrilo niečo veselé pri pohľade na ružovú blúzku hospicového pracovného oblečenia sociálnej pracovníčky Terezky a povedala mi: „Od detstva som mala rada ružovú. :) A mám ju rada stále. :)“ Nežne som sa na ňu usmiala i ja a povedala som: „Hmmm, tak to je tu u nás pre vás bonus z Božej strany. :)“

Recenzie na Facebooku

Fanúšikovia stránky hospicu na Facebooku vyjadrili svoje hodnotenia a recenzie – skúsenosti s hospicom aj v roku 2018: www.facebook.com/pg/hospic/reviews.

Vyberáme z nich niektoré:

● *Neexistujú slová, ktoré by zmierili bolesť, ktorú cítime pri odchode našich blízkych. Ale **existujú skutky, ktoré aj neznesiteľné dokážu zmeniť na láskavé a ľudské**. Ďakujem v mene celej rodiny, že ste našu maminku Vierku držali za ruku práve Vy – anjeli na zemi. Nech láska čo ľuďom kraluje, vždy za Váš stôl sadne si. **ĎAKUJEME** zo srdca celému kolektívu Hospicu Milosrdných sestier. Renáta Raffajová, 17. 12. 2018*

● *Je to sotva týždeň, čo ste prijali vo vašom hospici moju sestru Janku L. Hoci jej stav nie je priaznivý a zvrátiteľný, za ten čas sa zmierila s tým, čo má prísť. Znova jej začalo chutiť jesť. **Tíšite jej bolesti a jej najbližší tu vo dne, v noci môžu byť s ňou**. V mene celej rodiny sa chcem celému kolektívu už teraz poďakovať za všetku vašu starostlivosť, pochopenie, obetavosť a nehu, ktorú vkladáte do tohto poslania. Nech vám všetkým dobrý Pán Boh požehná a dodáva vám dostatok síl. Z celého srdca ďakuje sestra Iveta. Keď svoju bolesť vložíš do Božích rúk, Boh vloží pokoj do Tvojho srdca. 17. 5. 2018*

● *Mali sme u vás otca síce len dva týždne, ale klobúk dole pred všetkým vašim personálom. U vás odišiel dôstojne a zmierený, v nemocnici by sa mu umieralo ťažko a hlavne by bol sám. Tam **bol obklopený skvelým, ľudským personálom, skoro ako domácim prostredím a starostlivosť skvelá, úsmev na perách, aj keď tam vidíte toľko utrpenia**. Ja by som túto prácu nemohla vykonávať, a preto máte u mňa veľký obdiv a vďaka, že to robíte tak skvelo, s veľkou láskou. Ďakujeme. Jana Pajerchinová Kvasnicová, 2. 5. 2018*

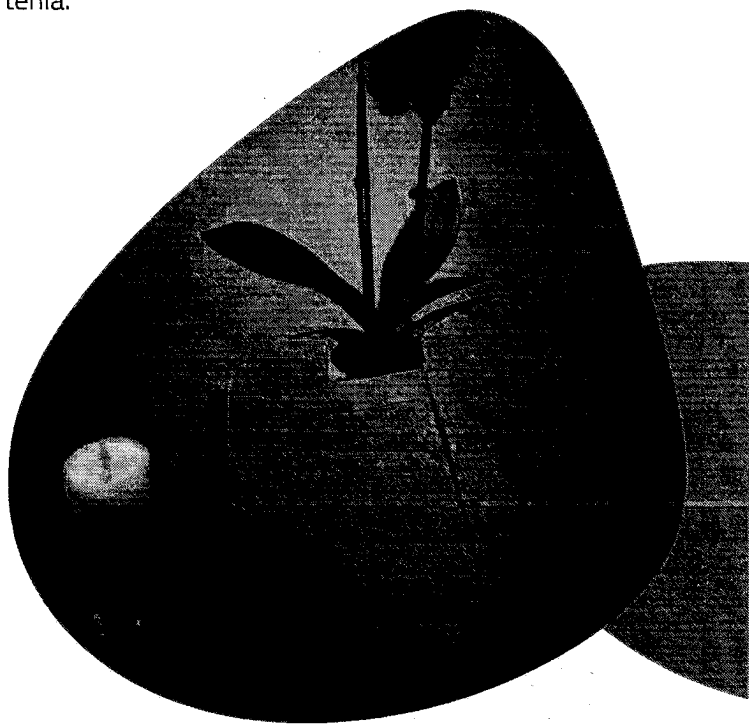
3.2

Starostlivosť o PRÍBUZNÝCH (pozostalých)

Hospicový tím sa usiluje byť **počas hospitalizácie pacienta** v kontakte s príbuznými. Spolu s nimi sa usiluje zabezpečovať pre pacienta čo najvyššiu kvalitu života posledných dní, vnášať do posledných DNÍ pacienta VIAC ŽIVOTA. Zároveň povzbudzuje členov rodiny, aby v tomto ťažkom období nezaobúdzali ani na seba; jednoducho povedané, aby boli aj sami na seba dobrí.

Hospic prostredníctvom psychológa a sociálneho poradcu zostáva v kontakte s rodinou, ktorá v hospici stratila príbuzného a má **problém vysporiadať sa so stratou** a začleniť sa do spoločenského a pracovného života.

Mesiac po úmrtí pacienta hospic posielala príbuzným písomnú **spomienku**, na ktorú mnohí z príbuzných odpíšu a zdieľajú svoje prežívanie v procese smútenia.

Zápisy do KNIHY ŽIVÝCH

Ďalšou z foriem starostlivosti o pozostalých príbuzných našich pacientov sú vzájomné stretnutia „Zápis do knihy živých“, na ktoré prichádzajú príbuzní po uplynutí najintenzívnejšieho času smútenia po úmrtí ich blízkeho človeka. Tu sa môžu znovu stretnúť s hospicovým tímom – zamestnancami

i dobrovoľníkmi, ktorí sprevádzali ich príbuzných a pospomínať na svojich blízkych. V roku 2018 sa takéto stretnutia uskutočnili v priestoroch hospicu v týchto termínoch: 3. marca, 9. júna, 1. septembra, 1. decembra.

Každý deň si v hospici pripomínáme pacientov, ktorí majú výročie úmrtia. Spomíname na nich, a rovnako aj na ich príbuzných, a spoločne sa za nich modlíme.

Zoznam pacientov zapísaných v **Knihe živých**:
www.kniha-zivych.hospicn.sk.

Podporné skupinky pre smútiacich

Podporná skupinka pre smútiacich je tiež jednou z možností, ktorú môžu pozostali po úmrtí pacientov v hospici využiť (od roku 2015). Je to príležitosť stretnúť sa s ľuďmi, ktorí prežili podobnú stratu ako oni, zveriť sa so svojím smútkom niekomu, kto prežíva podobné pocity. Spravidla prebiehajú v najťažšom období smútenia – od „dušičiek“ po Vianoce.

3.3

Interdisciplinárny hospicový TÍM

„Bez ľudí sa hospic robiť nedá. A nie bez akýchkoľvek ľudí. Tí ľudia naozaj musia mať srdce,“ hovorí MUDr. Marie Svatošová.

Napĺňanie poslania hospicu zabezpečuje interdisciplinárny hospicový tím (ďalej len „hospicový tím“, príp. „tím“), tvorený v prvom rade zo **zamestnancov** a **dobrovoľníkov hospicu**.

Hospicový tím **je tvorený z viacerých profesií**, ktoré svojím spolupôsobením dokážu komplexne posúdiť a efektívne intervenovať v prospech pacienta i jeho blízkych. V roku 2018 bol tím tvorený **sčasti z civilných pracovníkov a sčasti z rehoľných sestier** z dvoch rehoľí – z Kongregácie Milosrdných sestier sv. Vincenta – satmárok (sedem sestier) a z rehole Sestier služobníc Nepoškvrnenej Panny Márie (jedna sestra). Aj rok 2018 bol sprevádzaný získavaním nových kvalitných členov tímu.

Členmi tímu sú: lekári, zdravotné sestry, ošetrovatelia, klinický psychológ, psychológ, sociálny pracovník-poradca, duchovný, riaditeľ, zástupca

riaditeľa, manažér kvality, ekonomický pracovník a správca budovy, fundraiseri, upratovačky, informátorky, koordinátor dobrovoľníkov, dobrovoľníci a v určitom slova zmysle aj rodina a pacient sám.

Špeciálnym členom tímu sú aj darcovia, sponzori – bez ich finančnej a materiálnej pomoci by hospic nebol schopný naplňať plniť svoje vznešené poslanie.

Celému hospicovému tímu patrí veľká vďaka a úcta.

Zamestnanci

Hospic starostlivo vyberá zamestnancov. Aj tí, ktorí boli prijímaní v roku 2018 (sestry, ošetrovatelia, psychológ, fundraiser), pred nástupom absolvovali povinnú týždennú stáž pri lôžku pacienta, na základe ktorej sa rozhodlo o prijatí či neprijatí do zamestnania. Po prijatí (sestry, ošetrovatelia) pracovali celý mesiac v sprievode zamestnanca, ktorý nového člena tímu zaučal do postupov, ktoré hospic pri starostlivosti o pacientov dodržiava. Záleží nám na tom, aby starostlivosť pacientom poskytovali ľudia po odbornej i ľudskej stránke na vysokej úrovni.

K 31. 12. 2018 tvorilo tím **67 zamestnancov** na plný i čiastočný pracovný pomer, dohodu o pracovnej činnosti a živnosť, čo predstavuje **43,62 úväzkov**.

Stretnutia tímu

Každý utorok popoludní sa v hospici konajú **stretnutia celého interdisciplinárneho hospicového tímu**, ktorých sa zúčastňuje zástupca každej profesie, ktorá sa podieľa na poskytovaní hospicovej starostlivosti. Každá z profesií sa zameriava na zvládnutie spoločného cieľa so svojimi vlastnými špecifickými intervenciami. Dochádza tu k vzájomnému prelínaniu hraníc profesií.

Blahoželania

Vážime si každého jedného člena tímu na akejkoľvek pozícii. Všetci spolupôsobia a ani bez jedného by hospic nebol tým, čím dnes je. **Prejavom úcty** hospicu k jednotlivému členovi tímu ako k jedinečnej osobnosti sú i blahoželania. Tím sa stretá a praje blaho, Božie požehnanie každému členovi tímu **v deň jeho menín i narodenín**. Možno by sa zdalo, že to do práce nepatrí, že takéto momenty patria do kruhu rodiny, ale práve po tom túžime – aby sme v hospici budovali prostredie čo najväčšieho dýchajúceho domova.

Svedectvo MUDr. Mariána Kaščáka, PhD.

Pozývame vás nahliadnuť do časti listu, ktorý MUDr. Marián Kaščák, PhD., adresoval riaditeľke hospicu pred koncom roka 2018:

„Vážená pani riaditeľka, bude to trinásť rokov, počas ktorých som aspoň trochu pomáhal Hospicu svojou odbornou prácou. A môžem povedať, že to boli a ešte aj sú požehnané časy. Práca v hospici mi pomáhala udržiavať kondíciu vo vnútornom lekárstve, vykonávať v praxi to, čo som vyučoval na Fakulte zdravotníctva Trenčianskej univerzity, lebo okrem iného som budúcim sestrám prednášal aj predmet Paliatívna starostlivosť. To bolo pre mňa neoceniteľná skúsenosť. Musím konštatovať, že za celý čas som v hospici stretával úprimných, asertívnych a empatických ľudí, nech už boli na akomkoľvek zaradení v multidisciplinárnom tíme. Je prirodzené, že som sa stretával s mnohými tragickými prípadmi, aké do takéhoto zariadenia patria. O to viac vynikli humorné príbehy, ktoré som medzi týmito pacientmi zažil tiež.

Musím oceniť tiež salutogenetický prístup personálu a resilienciu mnohých pacientov. Môžem potvrdiť, že paliatívna starostlivosť v Hospici Milosrdných sestier v Trenčíne je tým najlepším indikátorom hladiny dôstojnosti, vznešenosti a hodnôt a s takýmito prejavmi

altruizmu sa tak ľahko človek inde nestretne. Toto je aj spôsobom, ako môžeme najúčinnšie oponovať a čeliť snahám o eutanáziu či dystanáziu.”

Pán doktor zakončil svoj list takto:

„Žiadam Vás, aby ste pri vhodnej príležitosti za mňa poďakovali všetkým zamestnancom a dobrovoľníkom za to všetko, čo som uviedol vyššie.”

S úctou

MUDr. Marián Kaščák, PhD.

Dobrovoľníci

Dobrovoľníci hospicu sú neodmysliteľnými členmi hospicového tímu. Aj vďaka ich obetavej práci je kvalita poskytovanej starostlivosti veľmi dobrá. K 31. 12. 2018 má hospic **52 dobrovoľníkov**, z ktorých 20 prispieva svojou službou príležitostne. V priebehu roku bolo zaškolených 10 nových dobrovoľníkov a 2 dobrovoľníci svoju službu ukončili.

Dobrovoľníci,
vy ste tvorivými umelcami
milosrdenstva: svojimi rukami,
svojimi očami, svojím načúvaním,
svojou blízkosťou a svojím pohladením
vyjadrujete jednu z najkrajších **TÚŽOB
SRDCA človeka; túžbu dovoliť trpacemu,
aby sa CÍTIL MILOVANÝ**. V rôznych
podmienkach potrieb a núdze toľkých
ľudí je vaša prítomnosť **NATIAHNUTOU
RUKOU KRISTA**, ktorý sa dotýka
VŠETKÝCH.

pápež František

V roku 2018 dobrovoľníci **odpracovali spolu 3 924 dobrovoľníckych hodín** v týchto činnostiach:
– doprevádzanie a spoločnosť pacientom;

- modlitba, rozhovor, doprovod na svätú omšu, holenie pacientov, fyzioterapia;
- nákupy pre pacientov;
- masáže;
- žehlenie a oprava bielizne;
- donáška minerálnej vody kyselky;
- pomoc pri lôžku – zdravotné sestry;
- starostlivosť o kvety, záhradu, dvor;
- upratovanie priestorov;
- služby informátora hospicu;
- fundraisingové aktivity;
- IT servis;
- riadiaca činnosť, koordinácia dobrovoľníkov a študentov;
- servis služobného auta;
- administratívne práce.

Činnosť dobrovoľníkov koordinuje sestra M. Eva – PhDr. Mária Litviaková v spolupráci s Mgr. Barborou Meškovou (do 31. 8. 2018) a Mgr. Dianou Horniakovou, psychologičkou hospicu (od 1. 9. 2018).

Z vďačnosti za ich službu sa uskutočnil dňa **13. júna 2018 výlet do Poľska – do Solnej bane vo Wieliczke a do pútnického miesta Lagiewniky**. Viac: www.hospicn.sk/n/teambuildingovy-vy-let-do-wieliczky-a-lagiewnikov-2018
Raz za tri mesiace hospic organizuje pre dobrovoľníkov, predovšetkým tých, ktorí vykonávajú návštevnú činnosť pacientov, supervízne stretnutia a raz v mesiaci sa dobrovoľníci stretávajú a vzdelávajú.

Stážisti v hospici

Náš hospic je otvorený aj pre stážistov – ľudí, ktorí sa túžia z času na čas zapojiť do pomoci chorým. Stážisti vykonávajú svoju službu pod vedením odborného personálu hospicu.

Monikina spomienka na stáž v hospici

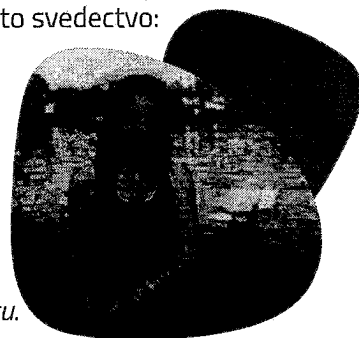
Mladé dievča – Monika – nám zaslala po absolvovaní stáže 17. 12. 2018 toto svedectvo:

Dobrý deň,

mohla som, vďaka vám, navštíviť hospic, splniť si úlohu na projekt a hlavne spraviť niekoho šťastným. Verím, že Boh namieri znova moje kroky do Hospicu.

Na tie spomienky, skúsenosti, ktoré som si mohla za tých pár hodín odniesť, asi nikdy nezabudnem. Doteraz som si na ne rada spomínala, či už som bola v škole, v práci, alebo som len cestovala domov. Vďaka tomu času, čo som mohla v Hospici stráviť, som si ešte viac uvedomila, že moja, verím, že budúca, práca psychológa má naozaj zmysel a je potrebná. Možno sa budem opakovať, ale nedá mi to vám aspoň takouto cestou povedať, že celý personál si zaslúži veľkú poklonu. Silnejších, stabilnejších a obetavejších ľudí som asi v živote nikdy nestretla. Verím, že Boh má pre celý tím veľkú odmenu v nebi.

Ešte raz Vám ĎAKUJEM. S pozdravom Monika R.

Študenti v hospici

Hospic vníma potrebu kvalitnej praktickej prípravy budúcich pracovníkov v zdravotníctve. Aj preto uatvoril na nový akademický (školský) rok 2018/2019 zmluvy o výkone odbornej praxe v hospici s dvoma školami:

- Fakulta zdravotníctva Trenčianskej univerzity A. Dubčeka

■ akreditovaný študijný program: Ošetrovateľstvo – študenti 2. a 3. ročníka denného štúdia;

- Stredná zdravotnícka škola Celestíny Šimurkovej v Trenčíne

■ zdravotnícky asistent – žiaci 4. ročníka – denná forma štúdia;

■ masér – žiaci 4. ročníka – denná forma štúdia.

Na základe týchto zmlúv do hospicu prichádzajú počas školského roka študenti, ktorí prax vykonávajú pod dozorom určených mentoriiek.

Raz v roku prichádza do hospicu na jednodňovú prax Doc. PhDr. Patrícia Dobríková, PhD. et. PhD., so svojimi študentmi z **Trnavskej univerzity**. V roku 2018 (21. 11.) sme prijali na prax z tejto univerzity študentov **z odboru psychológia**. Príležitostne prichádzajú na odbornú exkurziu aj žiaci **iných stredných zdravotníckych škôl**.

Študentské poďakovanie

Študenti 4. ročníka Strednej zdravotníckej školy Celestíny Šimurkovej v Trenčíne nám dňa 14. decembra 2018 do kroniky hospicu napísali:

Ďakujeme celému hospicovému tímu za vrúčne privítania každé ráno, keď sme prišli na prax. Zažili sme tu skvelú a priateľskú atmosféru, hoci sa tu človek stretáva s prechodom človeka na iný svet. Budúcim študentom odkazujeme, že ste tu súčasťou kompaktného tímu a každý vás berie ako seberovného. Pacientov sa nemusíte báť; sú milí a sú veľmi radi, že ste s nimi.

Osobne ďakujeme sestričkám, vďaka ktorým sme získali cenné skúsenosti, ošetrovateľom, ktorí boli veľmi milí a odborní a svetobežnému doktorovi, s ktorým sme si precvičovali angličtinu, a úžasnej pani profesorky, ktorá nás sprevádzala pri výkonoch.

Ešte raz zo srdca veľmi pekne ďakujeme. Dúfame, že sa sem ešte raz vrátíme na prax.

Študenti 4.ZA – Klára, Patrícia, Natália, Tibor, Tereza a Lucia

Návšteva študentov psychológie Trnavskej univerzity

Pondelok **21. novembra 2018** bol v našom hospici výnimočný i tým, že ho s nami prežívali **študentky Trnavskej univerzity, odbor psychológia**, so svojou profesorkou a našou klinickou psychologičkou Doc. PhDr. Patríciou Dobríkovou, PhD. et. PhD.

Študenti **boli účastní veľkej porady celého hospicového tímu**, ktorú mávame raz za týždeň a prechádzame pri nej každého jedného pacienta z pohľadu lekárky, zdravotnej sestry, ošetrovateľov, klinickej psychologičky, sociálnej pracovníčky, duchovného. Pozeráme sa na pacienta ako na jedinečnú bytosť s individuálnymi potrebami, na jeho väzby k rodine, na jeho rodinu.

Študentom sme **predstavili** aj **canisterapiu**, ktorá sa v hospici realizuje raz do týždňa.

Náš hospic zostáva otvorený aj takýmto a podobným návštevným študentom aj kvôli tomu, aby videli v praxi hospicovú starostlivosť, o ktorej sa v škole učia.

Odborné exkurzie

Hospic je otvorený nahliadnutiu do svojej služby. V máji 2018 umožnil jednodňovú **odbornú exkurziu žiakom** Strednej zdravotníckej školy sv. Vincenta de Paul z Topolčian z odboru zdravotnícky asistent (II. a III. ročník). V priebehu roku 2018 sme prijali na odbornú exkurziu aj žiakov zo Strednej zdravotníckej školy Celestíny Šimurkovej v Trenčíne.

V októbri 2018 hospic prijal na odbornú exkurziu delegáciu lekárov a zdravotníckych pracovníkov v oblasti paliatívnej medicíny a hospicovej starostlivosti **z Ukrajiny**. Delegáciu viedol MUDr. Alexandr Volf z Kyjeva. V novembri 2018 sme prijali na odbornú exkurziu zdravotníckych pracovníkov **z Oddelenia paliatívnej starostlivosti** Nemocnice s poliklinikou z Považskej Bystrice.

Rozvíjanie takýchto kontaktov na poli paliatívnej a hospicovej starostlivosti bolo a je obojstranne obohacujúce a skvalitňuje manažment pacienta s onkologickým ochorením v terminálnom štádiu choroby.

Horieť a nevyhorieť...

Členovia hospicového tímu sú ľuďmi so zapáleným srdcom pre službu zomierajúcim. Hospic sa usiluje, aby roznecoval v ich srdciach plameň povolania, oduševnenia tak, aby horeli a nevyhoreli. V rámci prevencie vyhorenia hospic umožňuje členom tímu permanentné vzdelávanie, supervízie, načerpánie duchovnej sily počas duchovných obnov a adorácie, organizuje teambuildingové stretnutia, výlet a iné. Významnou prevenciou je práca na budovaní takého ovzdušia v hospici, v ktorom cítiť pokoj domova, v ktorom má miesto i radosť i žiaľ a každý člen tímu tu môže zacítiť, že je jeho dôležitou súčasťou.

Supervízie pre zamestnancov a dobrovoľníkov

Cieľom supervíznych stretnutí v hospici je poskytnutie podpory členom tímu, vypočutie a objasnenie situácií, ktoré zažili v uplynulom období vo vzťahoch k pacientom, ich rodinám, ostatným členom tímu, ich konzultácia, pomoc pri ich kvalifikovanom, ľudskom zvládaní.

Supervízie pre dobrovoľníkov, zvlášť tých, ktorí vykonávajú návštevnú službu pacientov, viedla aj v roku 2018 raz za tri mesiace koordinátorka dobrovoľníkov sestra M. Eva – PhDr. Mária Litviaková v spolupráci s Mgr. Barborou Meškovou, klinickou psychologičkou hospicu, a Mgr. Dianou Horniakovou, psychologičkou hospicu. Okrem supervízií organizovali pre dobrovoľníkov mesačné vzdelávacie stretnutia.

V priebehu roku 2018 prebiehali pravidelné **mesačné supervízne stretnutia aj pre zamestnancov** hospicu. Jedno pre všetkých členov tímu a druhé pre manažment hospicu. Supervízie pre zamestnancov vedie Doc. PhDr. Patrícia Dobríková, PhD. et. PhD., klinická psychologička hospicu. Supervízne stretnutia sú významným nástrojom prevencie vyhorenia členov tímu.

**Aby dobré vzťahy
zostali dobrými,
treba ich udržiavať,
budovať;
inak upadnú.**

Permanentné vzdelávanie tímu

V priebehu roku 2018 hospic umožnil členom tímu pokračovať v permanentnom vzdelávaní.

Interné semináre

Miestne akreditované odborné semináre ako aktivity sústavného vzdelávania **pre sestry** hospicu:

26. 1. 2018

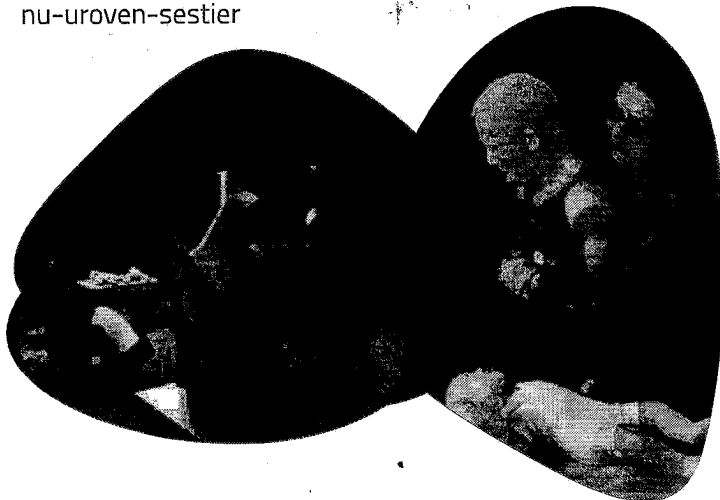
Téma: Syndróm vyhorenia a psychohygiena

Prevenencia syndrómu vyhorenia a supervízia v hospicovom tíme

Nová charta zdravotníckych pracovníkov a jej uplatnenie v hospici

5. 9. 2018

Kurz neodkladnej podpory životných funkcií
Viac tu: www.hospictn.sk/n/zvysujeme-odbornu-uroven-sestier

21. 11. 2018

Téma: Ošetrovanie rán a dekubitov u terminálneho pacienta

Poruchy vyprázdňovania a gastrointestinálneho traktu u hospicových pacientov

Bolesť a farmakologické riešenie bolesti u terminálnych pacientov

Zmätenosť, terminálny nepokoj a nespavosť u pacientov v hospicovej starostlivosti

Seminár **pre ošetrovateľský personál** hospicu:

14. 11. 2018

Téma: Enterálna strava

Inkontinenčné pomôcky

Polohovanie pacientov

Členovia tímu mali možnosť v priebehu roku 2018 zúčastniť sa v rámci zvyšovania odbornosti aj **národných a medzinárodných konferencií** s témou paliatívnej a hospicovej starostlivosti.

Duchovné obnovy a adorácie

Práca tímu v hospici je náročná. K tomu, aby členovia tímu mali „z čoho dávať“, prispievajú aj duchovné obnovy v hospici. V roku 2018 sa uskutočnili tieto:

7. 2. 2018

I. duchovná obnova

Téma: **Lectio divina**

Viedla: s. M. Pavla Draganová, generálna predstavená Milosrdných sestier sv. Vincenta – satmárok

14. 4. 2018

II. duchovná obnova

Téma: **Svätý Eliáš – Škapuliarska Panna Mária**

Viedol: páter Dušan Hricko OCM

2. 6. 2018

III. duchovná obnova

Téma: **Dary a odpustenie**

Viedla: doc. PhDr. Patrícia Dobríková, PhD. et PhD,
klinická psychologička hospicu

Viac tu: www.hospictn.sk/n/duchovna-obnova-v-hospici-dary-a-odpustenie-2-6-2018

15. 12. 2018

IV. duchovná obnova

Téma: **Božie milosrdenstvo**

Viedla: s. Clareta Fečová z Kongregácie Matky Božieho Milosrdenstva

od 12/2018

Adorácia Najsvätejšej Sviatosti Oltárnej v prvú stredu mesiaca od 14.30 hod. do 15.00 hod. v Kaplnke sv. Jozefa v hospici

V dňoch 19. – 22. 4. 2018 sa dve členky hospicového tímu zúčastnili duchovných cvičení pre zdravotníkov. **Duchovné cvičenia zdravotníkov**, ktoré sa konali **v Exercičnom dome sv. Ingnáca v Prešove**, viedli: MUDr. Marie Svatošová, p. Jana Sieberová a vdp. Pavel Rousek, hospicový kaplán.

Téma: Bezo mňa nemôžete nič urobiť

Zahraničné stáže

V roku 2018 mali členovia tímu hospicu možnosť absolvovať týždennú stáž v zahraničnom hospici. Zdravotné sestry a ošetrovatelia absolvovali v dňoch 5. – 9. 11. 2018 a 26. – 30. 11. 2018 praktickú zahraničnú stáž **v Hospici Anežky České v Červenom Kostelci** (Česká republika).

Teambuildingové výlety

Dňa **13. júna 2018** sa uskutočnila každoročná teambuildingová aktivita hospiců – tohtoročná mala podobu **výletu zamestnancov a dobrovoľníkov do Solnej bane vo Wieliczke a do pútnického miesta Božieho milosrdenstva v Lagiewnikoch**.

Vyžaduje si to dobré vzťahy medzi jednotlivými členmi hospicového tímu zloženého i zo zamestnancov, i z dobrovoľníkov, aby spolu dokázali vytvárať v hospici ovzdušie DOMOVA, v ktorom bude každý zomierajúci čo najmenej trpieť a zažije prijatie a láskavú starostlivosť. A aby dobré vzťahy dobrými zostali, treba ich udržiavať, budovať; inak upadnú.

Dňa **10. novembra 2018** pár členov tímu putovalo spolu **na Velehrad a južnú Moravu**.

Účast' na medzinárodných a národných konferenciách

Členovia tímu mali možnosť zúčastniť sa aktívne i pasívne na viacerých medzinárodných i národných konferenciách na tému hospicovej starostlivosti a paliatívnej medicíny:

Trnava | 12. máj 2018

8. ročník Medzinárodnej konferencie hospicovej a paliatívnej starostlivosti

Na konferencii vystúpili so svojimi príspevkami aj zástupcovia nášho hospicu:

– klinické psychologičky hospicu: doc. PhDr. Mgr. Patrícia Dobríková, PhD. et PhD., a Mgr. Barbora Mešková s príspevkom: *Význam canisterapie v paliatívnej starostlivosti*

– riaditeľka hospicu: Mgr. Henrieta Žilková – sestra M. Noemi s príspevkom: *Ekonomika kamenných hospicov na Slovensku – boj o prežitie*

Bratislava | 19. máj 2018

3. konferencia Slovenskej spoločnosti paliatívnej medicíny na tému: Paliatívna medicína = komplexná starostlivosť – skúsenosti zo Slovenska a Európy

Bardejov | 21. – 22. jún 2018

XI. medzinárodná vedecká konferencia s názvom „Význam multidisciplinárnej spolupráce v hospicovej starostlivosti“

Praha | 13. október 2018

Medzinárodná odborná konferencia Asociácie hospicovej a paliatívnej starostlivosti v Čechách i na Slovensku

s názvom: „**Péče o umírající v 21. století – Hořet, ale nevyhořet aneb kde ostatní končí, hospice teprve začínají**“.

Klinická psychologička nášho hospicu Doc. PhDr. Mgr. Patricia Dobříková, PhD.et PhD., vystúpila na konferencii

s príspevkom: *Dôležitosť duševného zdravia členov hospicového tímu.*

Obohacujúca konferencia sa konala v Prahe a zástupcovia nášho tímu mali tú česť stretnúť sa na nej osobne s pani MUDr. Marii Svatošovou, zakladateľkou prvého kamenného hospicu v Červenom Kostelci v Čechách i s pani Janou Sieberovou, zakladateľkou mobilného hospicu v Hořiciach: Domáci hospicu Duha.

Deň v Kúpeľoch Nimnica

Kúpele Nimnica, a. s., aj v roku 2018 darovali zamestnancom hospicu slúžiacim pri lôžku chorých **Deň v kúpeľoch.**

Pobyt v krásnom prostredí Kúpeľov Nimnica, absolvovanie procedúr i pozvanie na chutný obed priniesol jednotlivým členom tímu príjemné osvieženie nielen na tele, ale i na duchu. Bola radosť pozrieť sa do spokojnej a rozžiarenej tváre tých, ktorí sa z Dňa v kúpeľoch vrátili.

Tento benefit je dôkazom toho, že spokojní pozostali príbuzní našich pacientov sa usilujú revanšovať podľa svojich možností.

Teambuildingové stretnutie pri UHLÍKOCH, MANDLOVNÍKU a MOTOKÁRACH :)

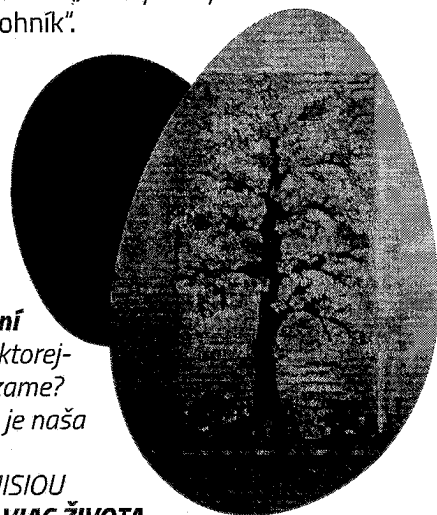
So vzťahmi je to ako s OHNISKOM. Človek sa pri OHNÍKU cíti teplo, príjemne – pokiaľ naň prikladá polienka a UDRŽIAVA ho. Ak však polienka prestane prikladať, čo ako príjemný ohník by to bol, VYHASNE a zostane iba tma a chlad. A spomienky. Ak sa vzťahy nebudujú, smerujú k vyhasnutiu – tak ako ohník.

Každý v tíme je JEDINEČNÝ, má nás čím obohatiť. Teambuildingový večer, ktorý sa uskutočnil **28. novembra 2018**, bol príležitosťou, aby sme sa viac spoznali, aby sme boli spolu a venovali čas budovaniu priateľských vzťahov i mimo hospicu. Veď ako by sme mohli tvoriť pre zomierajúcich pacientov prostredie, čo najviac dýchajúce DOMOVOM, ak by príjemné teplo vzťahov neprúdilo medzi nami?

Jedinečnosť symbolizoval UHLÍK z ohníka, ktorý si každý člen tímu v ten večer našiel na svojom mieste pri stole – spolu s otázkou, na ktorú prezradil ostatným svoju odpoveď. Všetci sme sa o sebe opäť podozvedali, spojili sme „uhlíky“ a vytvorili „ohnisko“ pre príjemný „ohník“.

Nadväzujúc na kvitnúci strom mandľovníka, ktorý sa stal akýmsi symbolom nášho tímu, riaditeľka v ten večer pozvala k zamysleniu: *Skúsme sa spolu spýtať – Aké ovocie sme povolani v hospici prinášať – na ktorejkoľvek pozícii sa nachádzame? Aké je naše poslanie, aká je naša MISIA?*

Dovolím si povedať, že MISIOU nášho hospicu je vnášať **VIAC ŽIVOTA do DNÍ** nevyliciteľne chorých ľudí v konečnom štádiu ich choroby, o ktorých sa rodina nedokáže postarať doma (z rôznych dôvodov), u tých, ktorých aktívna liečba v nemocnici bola ukončená a ďalšie zotrvávanie v nemocnici by bolo pre nich veľkou príťažbou. Áno, hospic – my sme tu práve pre nich, aby sme vnášali do ich dní viac ŽIVOTA v širšom slova zmysle. Preto hospic vznikol. Ak sa nám toto darí – na každej pozícii, ktorú zastávame, – sme verní tomuto vznešenému

cieľu. Nie je v našej moci pridať viac dní k životu nášho pacienta, ale **VIAC ŽIVOTA** do jeho dní, to áno, prispieť k tomu, aby jeho deň bol čo najkrajší – to áno, to je naša **MISIA**.

Našu **MISIU** naplníme prostredníctvom konkrétnej **VÍZIE** – usilujeme sa v hospici vytvárať pre pacienta i jeho rodinu prostredie, ktoré dýcha **domovom, prijatím a láskavou starostlivosťou**; využívajúc poznatky paliatívnej medicíny sa usilujeme o to, aby v hospici pacient **netrpel neznesiteľnou bolesťou** (ani fyzickou a ani psychickou), aby bola **zachovaná jeho ľudská dôstojnosť** až do konca a aby **nezostal** v tomto období **sám**, t. j. sprevádzame dôležitým obdobím pacienta i jeho rodinu.

A aké sú naše **HODNOTY** – korene, z ktorých vyrastá celý strom, to kvitnúce dielo, prinášajúce ovocie? Korene bývajú zväčša úplne skryté v zemi, ale nebyť zdravých koreňov, strom by vyschol (skôr či neskôr). Riaditeľka predstavila tri hodnoty a pozvala členov tímu k zamysleniu nad štvrtou hodnotou („koreňom“), ktorú oni vnímajú ako dôležitú v napĺňaní vznešenej misie hospicu.

- **VIERA** – viera v to, že som milovaný, milovaná. Viera v bezpodmienečnú **lásku Boha k človeku** – lásku **ku mne** ako k jedinečnej osobe, lásku **k tomu, kto so mnou tvorí tím**, viera v lásku **Boha k pacientovi a jeho blízkym**. Iste mi dáte za pravdu, že z toho, kto sa cíti milovaný, láska a šťastie žiari – spomeňte si na „odrazku“ – až keď do nej zasvieti svetlo z reflektora auta, až potom zažiarí vo tme a zlepší orientáciu, ochráni – tak aj my – dovoľme Bohu, aby nás miloval, vnímajme jeho vynaliezavú lásku – a tá nech prežiarí všetkých a všetko – všade tam, kam kráčame... „Na neho hľadme a budeme žiariť.“ (porov. Žalm 34, 6)

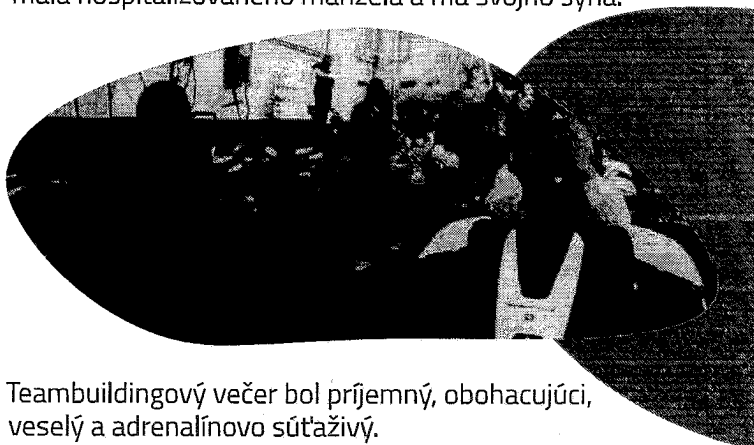
- **VZŤAHY** – **srdečné vzťahy** medzi členmi tímu – jedinečnými osobnosťami tvoriacimi tím – vzťahy odrážajúce lásku a úctu Boha ku každému jednému z nás; vzťahy vytvárajúce **rodinného ducha** v priestoroch hospicu; vzťahy, ktoré idú ruka v ruku so **zodpovednosťou, ochotou** a vzájomnou **dôverou**; vzťahy živé vzťahom medzi mojou dušou a Bohom.

- **SLUŽBA** – **nežná, dobrotivá a láskyplná** služba prameniaca vo viere, že to milujúci Otec nám zveril v chorom človeku svojho milovaného a cteného syna či dcéru, **aby sme boli JEHO LÁSKOU v tomto kúsku sveta**, ktorým hospic je. Matka Tereza hovorievala: „**Boh závisí od nás**, keď miluje svet a ukazuje mu, ako veľmi ho miluje.“ Nežná a dobrotivá služba pacientovi a jeho rodine má ísť ruka v ruke s rastúcou **odbornosťou**.

Štvrtú hodnotu, ktorú členovia tímu vnímajú ako dôležitú vo svojej službe, zadefinovali takto:

- pracovať v **PRAVDE** s **LÁSKOU**,
- služba **ČLOVEKU**,
- **HUMOR**, dobrá nálada,
- s vierou **VIDIEŤ** v človeku Ježiša,
- **OBETAVOSŤ**.

Po výbornej večeri sme odštartovali poriadne veselú adrenalínovú súťaž – **súťaž na motokárách**. Víťazov v kategórii „jednotlivec“ a „skupina“ (a nielen ich) potešil i tento rok výborný orechový koláč od ženy s veľkým srdcom, ktorá v našom hospici mala hospitalizovaného manžela a má svojho syna.

Teambuildingový večer bol príjemný, obohacujúci, veselý a adrenalínovo súťaživý. Viac: www.hospicn.sk/n/teambuildingove-stretnutie-pri-uhlikoch-mandlovníku-a-motokarach

Vianočné posedenia dobrovoľníkov a zamestnancov

Vianočné posedenia dobrovoľníkov a zamestnancov V predvianočnom období si aj dobrovoľníci (18. 12. 2018) aj zamestnanci (20. 12. 2018) našli čas a zišli sa na **vianočnom večierku**.

Dobrovoľníci už tradične za zvuku kolied vyzdobili hospicový vianočný stromček v ekumenickej miestnosti. Krásne spevy, vzájomné obdarúvanie sa, hra na harmoniku, kapustnica i vianočný punč – to všetko iba dotváralo to teplo prúdiace z prehlbujúcich sa vzťahov medzi členmi tímu.

3.4

Čo sa ešte v priebehu roku udialo?

VZ AHaPS - účasť

Hospic je členom **Asociácie hospicovej a paliatívnej starostlivosti Slovenska** (www.ahaps.sk; ďalej len „AHaPS“), ktorej členovia sa stretli na valnom zhromaždení (VZ) dňa **27. októbra 2018** v Diecéznom centre Jána Pavla II. v Banskej Bystrici. Valnému zhromaždeniu predchádzalo **pracovné stretnutie lekárov a vedúcich pracovníkov v hospicoch** (3. ročník), ktoré svojimi príspevkami obohatila aj MUDr. Kristína Križanová, hlavná odborníčka na paliatívnu medicínu, aj zahraniční hostia z Domáceho hospicu Duha – Jana Sieberová a MUDr. Pavel Sieber. Za náš hospic s príspevkom o ekonomike vystúpila riaditeľka hospicu.

Medzigeneračná solidarita a ochrana ľudskej dôstojnosti

Dňa 13. decembra 2018 hospic uzatvoril s **Fórom života, o. z., zmluvu o spolupráci** pri realizovaní Projektu: **Medzigeneračná solidarita a ochrana ľudskej dôstojnosti**. Účelom projektu je zabezpečenie dostupnosti informácií a sektorová spolupráca pri ochrane ľudskej dôstojnosti až po prirodzenú smrť. Hospic v rámci projektu spolupracuje pri vytvorení databázy inštitúcií a odborníkov v oblasti prevencie, poradenstva a konkrétnej pomoci v bežných a krízových situáciách jednotlivca a členov rodín.

Výstava fotografií - Hospic nie je budova

Hospic sa aktívne dodaním fotografií, vytvorených sestrou Ivou Kušikovou SSpS, zapojil do výstavy fotografií na tému „Hospic nie je budova“. Výstava bola slávnostne otvorená dňa 15. marca 2018 v GALÉRII VUNAR v Nových Zámkoch. Odtiaľ putovala aj do nádvorja Ministerstva zdravotníctva SR. Výstava pomohla priblížiť širokej i odbornej verejnosti hospicovú starostlivosť.

“

**PRIEMERNÝ DENNÝ NÁKLAD SPOJENÝ
SO STAROSTLIVOSŤOU O 1 PACIENTA HOSPICU
DOSIAHOL V ROKU 2018 VÝŠKU 97,60 €.
TRŽBY OD ZDRAVOTNÝCH POISŤOVNÍ POKRYLI IBA
POLOVICU NÁKLADOV SPOJENÝCH S HOSPICOVOU
STAROSTLIVOSŤOU.
VĎAKA ŠTEDROSTI DARCOV – JEDNOTLIVCOV, FIRIEM
I INÝCH ORGANIZÁCIÍ, V KTORÝCH BOLI ĽUDIA
SO SRDCOM NA SPRÁVNOM MIESTE,
SME DOKÁZALI HOSPIC V UPLYNULOM ROKU 2018 PO
FINANČNEJ STRÁNKE ZABEZPEČIŤ.**

Ako je to s financovaním hospicu? Hospic kryje náklady spojené so starostlivosťou o pacienta z viacerých zdrojov:

1. **Platby od zdravotných poisťovní** – zdravotné poisťovne na základe zmluvy uhrádzajú hospicu cenu za ošetrovací deň (ďalej len „OD“), t. j. počet dní hospitalizácie pacienta krát cena za 1 OD. **V roku 2018** zdravotné poisťovne uhradili hospicu takto **iba 50 %** z reálnych nákladov.

V roku 2018 mal hospic uzatvorené zmluvy so všetkými tromi zdravotnými poisťovňami.

2. **Dary** – dobrovoľné nenárokovateľné príspevky:
 a. **od rodiny pacienta a jeho blízkych;**
 b. **od iných** – firiem, nadácií, miest a individuálnych darcov (napr. 2 % z dane, www.darujme.hospictn.sk a iné).

4.1

Prehľad o výnosoch a nákladoch v roku 2018

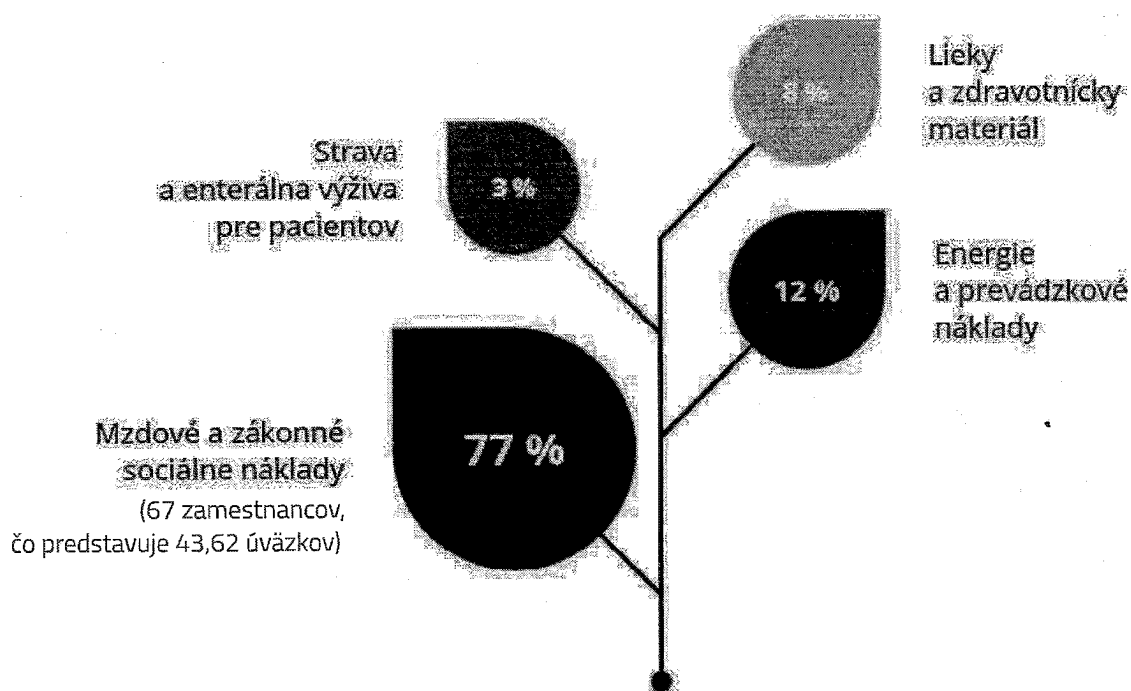
Hospic v roku 2018 **v priemere denne** poskytol hospicovú starostlivosť **22,14 pacientom** (ďalej len „obložnosť“).

S uspokojovaním ich bio-psycho-socio-spirituálnych potrieb (ďalej len „**hospicová starostlivosť**“) mal hospic v roku 2018 spojené náklady vo výške 789 027,92 €, ktoré hradil z tržieb od zdravotných poisťovní (50 %) a ostatných nenárokovateľných výnosov (ďalej len „**zdroje krytia**“).

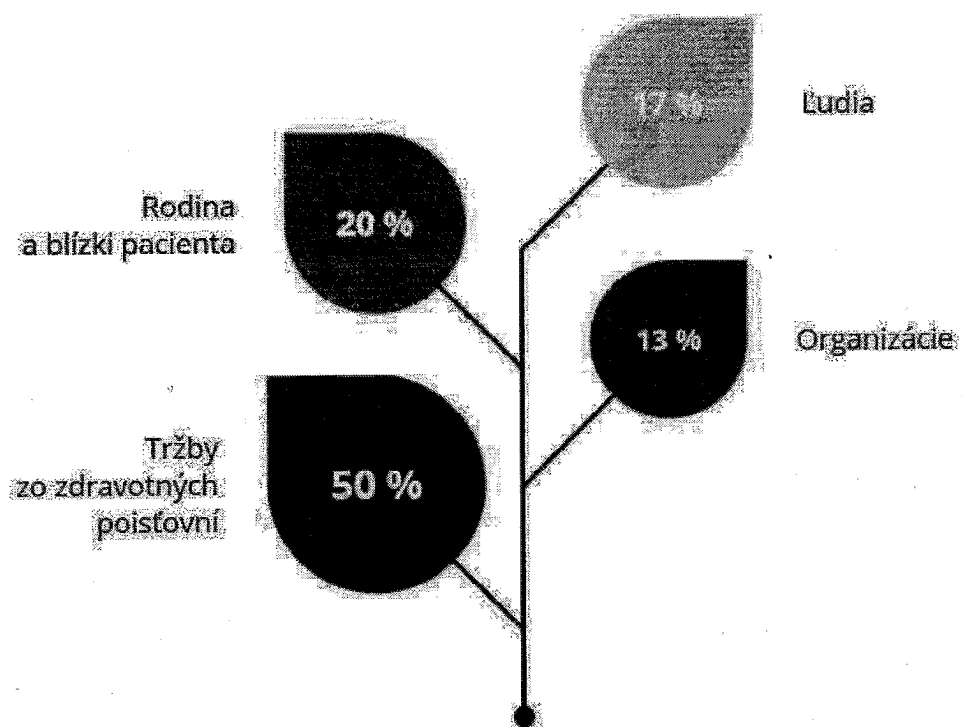
Podrobnejšie **členenie nákladov hospicu v roku 2018 a zdrojov ich krytia:**

	Rok 2018 hospic spolu	1 pacient na 1 deň	%-ný podiel	Rok 2017 hospic spolu
NÁKLADY	789 027,92 €	97,60 €		659 038,59 €
lieky a zdravotnícky materiál	60 744,81 €	7,50 €	8 %	65 738,17 €
strava a enterálna výživa pre pacientov	22 822,14 €	2,80 €	3 %	22 680,34 €
energie a prevádzkové náklady	99 474,72 €	12,30 €	12 %	98 572,05 €
mzdové a zákonné sociálne náklady	605 986,25 €	75,00 €	77 %	472 048,03 €
ZDROJE krytia	789 253,47 €			664 646,86 €
tržby zo zdravotných poisťovní	396 448,53 €	49,10 €	50 %	374 110,00 €
ostatné zdroje	392 804,94 €	48,50 €	50 %	290 536,86 €
organizácie	101 719,03 €	12,60 €	13 %	81 856,32 €
Mesto Trenčín	22 420,00 €	2,80 €	3 %	22 000,00 €
TSK	8 500,00 €	1,10 €	1 %	3 300,00 €
ostatné príspevky od PÔ	70 799,03 €	8,70 €	9 %	56 556,32 €
ľudia	291 085,91 €	35,90 €	37 %	208 680,54 €
rodina a blízki pacienta	152 811,00 €	18,90 €	20 %	146 106,00 €
2 % dane (použité v aktuálnom roku)	41 533,09 €	5,10 €	5 %	7 786,91 €
Ľudia/ľuďom: darujme.hospictn.sk	14 853,39 €	1,80 €	2 %	3 545,00 €
ostatné dary od ľudí	81 888,43 €	10,10 €	10 %	51 242,63 €
Výsledok hospodárenia	225,55 €			5 608,27 €

Náklady

Zdroje krytia

Priemerný denný náklad spojený so starostlivosťou o **1 pacienta hospicu** (v závislosti od obľožnosti) dosiahol v roku 2018 výšku **97,60 €**. Tržby od zdravotných poisťovní pokryli iba polovicu nákladov spojených s hospicovou starostlivosťou. Vďaka štedrosti darcov – jednotlivcov, firiem i iných organizácií, v ktorých boli ľudia so srdcom na správnom mieste, sme dokázali hospic v uplynulom roku 2018 po finančnej stránke zabezpečiť.

Prognóza rastu nákladov v budúcom roku 2019

Zvýšenie minimálnej mzdy od 1. 1. 2019 (300/2018 Z. z.) vyvolá nárast ceny za 1 LD o vyše 8 %. Tento nárast spolu s avizovaným nárastom cien energií, ktorý sa premietne do ďalších vstupov hospicu, spôsobí nárast nákladov spojených s poskytovaním hospicovej starostlivosti. Očakávame, že **v roku 2019 cena za 1 deň starostlivosti o 1 pacienta hospicu prekročí 100 €**.

Prečo zdravotné poisťovne nekryjú 100 % nákladov?

Hospic je zdravotnícke zariadenie zaradené Ministerstvom zdravotníctva SR do siete zdravotníckych zariadení SR, zazmluvnené všetkými tromi zdravotnými poisťovňami. **Prečo teda zdravotné poisťovne nepokryjú náklady** spojené s poskytovaním špecializovanej zdravotníckej starostlivosti **na 100 %**? Takéto otázky často dostávame od príbuzných i od sponzorov. Nevieme na to odpovedať a odpoveď sme nedostali ani zo strany zdravotných poisťovní. Isté je, že **súčasná nastavenie financovania hospicov zo strany zdravotných poisťovní je pre hospice likvidačné**. To, že náš hospic nepodľahol ekonomickému kolapsu, je vo veľkej miere zásluhou mnohých dobrovoľných podporovateľov.

Neprestávame viesť rokovania so zdravotnými poisťovňami na vyššej úrovni. Výsledky sú minimálne, ale vďaka i za to. Nevzdávame sa v boji o systémové riešenie financovania hospicov.

Prehľad o nákladoch a výdavkoch poskytovanej sociálnej služby – základné sociálne poradenstvo

	Rok 2018 spolu HMS	EON	Rok 2017 spolu HMS
NÁKLADY	19 348,63 €	7,22 €	0,00 €
energie a prevádzkové náklady	5 303,86 €		0,00 €
mzdové a zákonné sociálne náklady	14 044,77 €		0,00 €
Mzdové náklady	10 388,77 €		0,00 €
Zákonné soc. a zdrav. poistenie	3 656,00 €		0,00 €
ZDROJE krytia	3 000,00 €		0,00 €
Dotácia z TSK	3 000,00 €		
Výsledok hospodárenia	- 16 348,63 €		0,00 €

Hospic zaregistroval poskytovanie základného sociálneho poradenstva (ďalej len „ZSP“) od roku 2018 a v tomto roku ho poskytoval po celý rok. Dotáciu na jeho poskytovanie TSK poskytol dotáciu až na 4. štvrtrok 2018 vo výške 3 000 €.

Hospic v roku 2018 poskytol spolu **2 680 hodín** ZSP. Ekonomicky oprávnené náklady (ďalej len „EON“) **na 1 hodinu** poskytnutého ZSP boli v roku 2018 **vo výške 7,22 €**.

Vďaka grantom sa nám okrem prevádzky podarilo aj...

V roku 2018 hospic mohol vďaka grantovým peniazom okrem výdavkov na bežnú prevádzku zabezpečiť:

- **2 polohovacie postele Westfalia atypických rozmerov**, vďaka čomu môžeme s pacientmi z izby, z ktorej sa doteraz nedalo, chodiť von na dvor a tiež do ekumenickej miestnosti v podkroví na svätú omšu;

donor: Liga proti rakovine

- **platforma na web hospicu** – mnoho tých, ktorí potrebujú starostlivosť hospicu, k nám nájdu cestu cez internet. Hospic vďaka darovanej platforme na nový web hospictn.sk sa mohol viac priblížiť tým, ktorí sa ocitnú v doma nezvládnuteľnej situácii a podať tak pomocnú ruku;

Viac tu: www.hospictn.sk/n/darovana-platforma-pre-web-hospicu-dakujeme

donor: BiznisWeb.sk

- **10 počítačových zostáv** (osobný počítač bez softvéru, dokovacia stanica, monitor, klávesnica, myš), **3 ks monitorov a 6 mobilných telefónov** – nefinančný dar odpísaného majetku donora sprostredkovaný z vďaky synom jednej našej zomrelej pacientky.

donor: Slovnaft, a. s., Bratislava

4.2

Stav a pohyb majetku a záväzkov

	k 31. 12. 2018	k 31. 12. 2017
AKTÍVA	119 636,52 €	119 624,33 €
dlhodobý hmotný majetok (netto)	10 849,52 €	13 688,52 €
krátkodobé pohľadávky	37 414,86 €	82 468,88 €
finančné účty	71 146,49 €	11 260,38 €
náklady budúcich období	225,65 €	5 206,55 €
PASÍVA	119 410,97 €	107 016,06 €
nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	18 501,96 €	12 893,69 €
krátkodobé záväzky	56 469,51 €	47 592,22 €
krátkodobé rezervy	8 210,97 €	500,00 €
dlhodobé záväzky	1 909,34 €	890,59 €
výnosy budúcich období	34 319,19 €	45 139,56 €
Výsledok hospodárenia	225,55 €	5 608,27 €

4.3

Fundraisingové aktivity

Prostredníctvom fundraisingových aktivít sa hospic usiluje získať finančné prostriedky potrebné na krytie nákladov spojených so starostlivosťou o pacientov hospicu. Hospic aj v roku 2018 organizoval benefičné podujatia, verejnú zbierku, zbierku 2 % daní a iné.

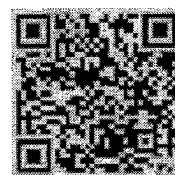
Vďaka fundraisingovým aktivitám dochádza i k zvyšovaniu informovanosti ľudí o hospicovej starostlivosti.

DARUJME.HospicTN.sk

Jednou z praktických foriem podpory hospicu je podpora cez internetový darcovský systém DARUJME.sk, ktorý zabezpečuje transparentnosť, adresnosť a efektívnosť.

V roku 2018 hospic touto cestou prijal od darcov spolu finančné dary vo výške **14 853,48 €**, čo je oproti minulému roku nárast o 11 308,48 €.

Vstup do darcovského systému: www.darujme.hospictn.sk

2 % z dane

Mnohí platitelia dane z príjmu (ľudia i firmy) sa aj v roku 2018 rozhodli, že časť (1/2/3 % z dane) svojej zaplatenej dane pomôže nášmu hospicu pri zabezpečovaní starostlivosti. Touto cestou hospic prijal od štedrých daňovníkov dary vo výške **32 912,22 €** (nárast oproti minulému roku o 3 736,43 €).

Hospic sa opäť zaregistroval na príjem 2 % dane, a tak **aj v roku 2019** bude možné hospic touto cestou obdarovať.

Údaje o prijímateľovi:

- obchodné meno: Hospic Milosrdných sestier
- sídlo: 911 01 Trenčín, Súvoz 739
- právna forma: občianske združenie
- IČO: 50333356

Viac informácií, vrátane tlačív, zoznamov daňovníkov i použitia 2 % dane: www.2percenta.hospictn.sk

Benefičný ples

Dňa **27. januára 2018** sa v krásnom prostredí Hotela Brezina konal **13. benefičný ples** nášho hospicu na podporu starostlivosti o chorých v konečnom štádiu ochorenia (zväčša onkologického).

Bol to krásny čas utuženia vzájomných vzťahov, čas nadväzovania nových, čas zábavy, čas – to najvzácnejšie, čo máme – čas darovaný sebe navzájom. Bol to čas, ktorý priniesol pomoc i pre našich chorých v podobe **čistého výnosu vo výške 2 675,35 €**. Ďakujeme všetkým, ktorí viditeľným, menej viditeľným i neviditeľným spôsobom prispeli k dobru, ktoré tohtoročný benefičný ples priniesol.

V úvode plesu riaditeľka hospicu vo svojom príhovore pootvorila hostom na chvíľku „dvere hospicu“ pár vetami z Kroniky hospicu, ktoré do Kroniky napísala dnes sedemnásťročná dobrovoľníčka hospicu – pred desiatimi rokmi sedemročné dievčatko s vlnivými vlasmi, bystrými očkami, prváčka so školskou taškou, ktorá so svojim ocinom prichádzala denne za svojou maminou (našou pacientkou) a prinášala jej vlastnoručne nakreslené obrázky – obrázky pre maminu z lásky a pre radosť.

Jej tridsaťročnú maminu do hospicu ocino priviezol v roku 2007 v poslednom štádiu onkologického ochorenia z Národného onkologického ústavu v Bratislave a prežila v našom hospici necelých šesť dní. A to malé dievčatko, dnes krásna sedemnásťročná slečna, opisuje, ako to cíti – cíti, že mamine bolo v hospici dobre a je vďačná, že jej počas tých dní mohla – ona, jediná dcéra – robiť spoločnosť.

Citát z Kroniky hospicu:

„Milé moje sestričky. :) Pred desiatimi rokmi mi tu v Hospici zomrela mamina a do dnešného dňa som Vám nesmierne vďačná za tú skvelú starostlivosť, lásku, s ktorou pristupujete k pacientom. Je to niečo, čo

ma stále inšpiruje a naplňa moje srdce radosťou. Časy tu si veľmi nepamätám, no napriek tomu cítim, že tu mamine bolo dobre a ja som jej tu mohla robiť spoločnosť. Veľká vďaka Vám za všetko.“

Riaditeľka vyjadrila vďačnosť za trinásť rokov existencie hospicu a v nich za vyše tisíc ľudí s vlastným životným príbehom, ktorých sme mali tú česť sprevádzať poslednými dňami života tu na zemi, za to „že im u nás bolo dobre“.

Svoj príhovor zakončila priáním: **Nech NEŽNÁ LÁSKA** žiariaca z nádhernej **ružovo-bielej kvetinovej výzdoby tejto plesovej sály**, ktorú i tohto roku daroval ocino toho dievčatka, prežiarí najskrytejšie hlbiny našich sŕdc a dá im životodarnú silu na prekvitanie v láske, доброте, nehe a šťastí dnes i v ďalších dňoch života.

Viac: www.ples.hospictn.sk

Deň hospicu - VIAC ŽIVOTA do DNÍ - benefičný koncert

Dňa **9. decembra 2018** – na 2. adventnú nedeľu – sa po prvýkrát v histórii hospicu konalo **celodenné benefičné podujatie** hospicu, ktorého súčasťou bol benefičný stánok, dobrovoľníci s pokladničkami, koncert Dominiky Mirgovej a koncert Ricca a Claudie.

Prostredníctvom benefičného dňa hospicu ľudia podporili starostlivosť o pacientov hospicu krásnym darom vo výške **5 078,45 €**.

Benefičný stánok

Benefičný deň začal otvorením benefičného STÁNKU na Mierovom námestí v Trenčíne, v ktorom v čarovnej atmosfére vianočných trhov bolo možné od 10.00 do 18.00 hod. podporiť hospic dobrovoľným príspevkom cez „kúpu“ rôznych handmade výrobkov dodaných od darcov a „kúpou“ vianočného punču darovaného Kaviarňou Alžbetka z Trenčína.

Koncert Dominiky Mirgovej

O 14.00 hod. na Mierovom námestí uviedla pani Erika Ságová, hovorkyňa MsÚ, benefičný koncert Dominiky Mirgovej. Dominika rozohnala svojím krásnym spevom kvapky dažďa a vytvorila na námestí príjemnú atmosféru.

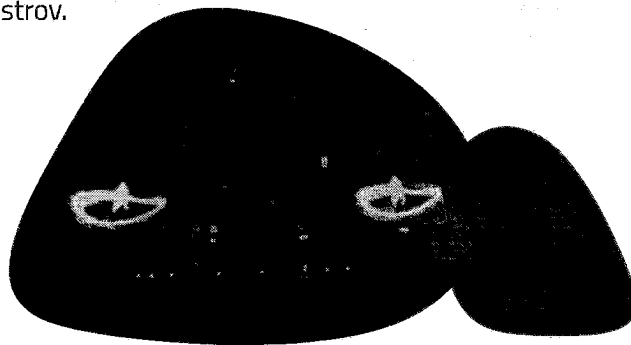
Dobrovoľníci s pokladničkami

Počas celého dňa po Mierovom námestí chodili dobrovoľníci hospicu s pokladničkami a informačnými materiálmi o hospici. Obeťavých dobrovoľníkov s deviatimi pokladničkami neodradil od zbierky na Mierovom námestí a prilahlých uliciach ani dážď a chladné počasie.

Benefičný koncert RICCA a CLAUDIE

Vyvrcholením benefičného dňa hospicu o 15.00 hod. bol povznášajúci koncert Ricca a Claudie v Piaristickom kostole sv. Františka Xaverského v Trenčíne.

K krásnej atmosfére prispelo nádherné osvetlenie chrámu – bolo to dielo zručných mladých majstrov.

Hostia mohli v úvode koncertu vidieť krátke video o hospici, vypočuť si príhovor riaditeľky hospicu – sestry Noemi – o tom, že **hospic, ktorý je niečo medzi nemocnicou a domovom, podáva pomocnú ruku RODINÁM, ktoré sa cítia bezradné zoči-voči blížiacemu sa koncu života ich drahých**. Uistila prítomných, že hoci hospic nedokáže vniešť viac dní do života pacientov, dokáže a je pripravený vnášať VIAC ŽIVOTA do ich DNÍ. Moderátorka – sestra Hermana – poďakovala aj Mestu Trenčín a jeho primátorovi Richardovi Rybníčkovi, ktorý sa tiež naozaj od srdca prihovril prítomným hostom.

Na obrazovkách v chráme bolo vidno i počas rozhorovov alebo plné hviezd. Symbolizovalo tých takmer 1 400 našich pacientov a ich rodiny, ktoré sme od nášho vzniku, od decembra 2005, sprevádzali náročným obdobím straty blízkeho.

V závere koncertu sestra Hermana pozvala dopredu členov hospicového tímu, ktorí boli na koncerte prítomní – zamestnancov, dobrovoľníkov i tých, ktorí sa spolupodieľali na prípravách benefičného dňa. Vpredu horela veľká svieca – symbol Krista a jeho lásky, dobroty a nehy. Členovia tímu z rúk riaditeľky prijali svetlo a dali tým najavo, že prijímajú od Krista svetlo jeho dobroty a nežnej lásky a sú pripravení prinášať ho cez svoju službu pacientom hospicu a ich rodinám.

Počas celého koncertu vládla povznášajúca nádherná atmosféra. Vnímali ju nielen oči a uši, ale bolo ju cítiť i v hĺbke srdca.

Viac: www.beneficny-koncert.hospictn.sk

SIPO

Podpora hospicu cez SIPO je vhodná pre tých, ktorí využívajú pri platbách za plyn či elektrinu službu SIPO a chcú podporovať zároveň „pri jednom“ aj hospic. Príspevky na podporu hospicu môžu platiť spolu s ostatnými pravidelnými platbami cez SIPO.

Zahájiť podporu hospicu cez SIPO môže záujemca vyplnením krátkeho formulára alebo zavolaním na číslo: 0902 911 450. Viac informácií: www.SIPO.hospictn.sk

V roku 2018 prispievalo hospicu týmto spôsobom **päť osôb**, z toho štyria mesačne po 5 € a jeden po 10 €.

Internetové obchody

KUMRAN.SK

Od marca 2017 ako prvý v histórii začal hospicu cez svoj **internetový obchod** pomáhať **KUMRAN.SK**. Každému zákazníkovi, ktorý si kupuje na KUMRAN.SK tovar, sa v závere objednávky ponúkne, že môže poslať Dar Hospicu Milosrdných sestier na lieky vo výške 1 €.

V roku 2018 touto cestou hospic prijal od nakupujúcich cez KUMRAN.SK spolu **1 456,13 €**.

Viac: www.hospictn.sk/n/pomoc-cez-internetovy-obchod-kumransk

Dobromat - každým nákupom pomáhate

Cesta na nákup do vyše tisícky obchodov a zároveň podpora hospicu, ktorá nakupujúceho nestojí ani cent: <https://dobromat.sk/podporim/hospic-milosrdnych-sestier>.

ISSO Prievidza - nákup notebooku, PC

Kupujúci môže popri **nákupе notebooku, PC** cez **eshopy firmy ISSO Prievidza** podporiť hospic čiastkou 10 € alebo 5 €, 2 €, 1 € a firma ISSO garantuje 50% navýšenie daru kupujúceho a jeho kompletne odovzdanie do Hospicu.

Vstup do eshopov: www.hospictn.sk/n/ako-nakupom-notebooku-a-pocitaca-podporite-hospic-tn

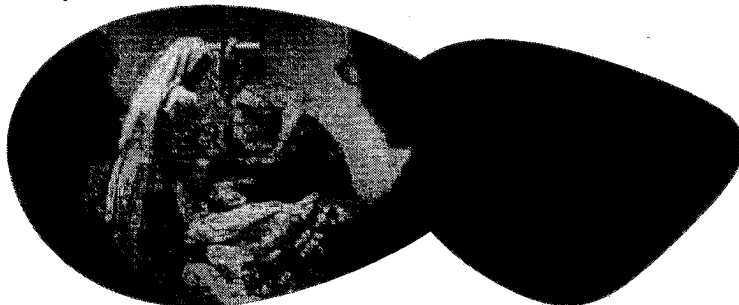
Verejná zbierka

Verejná zbierka s názvom: Podpora Hospicu Milosrdných sestier v Trenčíne sa koná **v termíne 1. 9. 2018 – 30. 6. 2019**.

Do zbierky je možné zapojiť sa:

- zaslaním dobrovoľného **príspevku na účet** zbierky IBAN: SK19 1100 0000 0029 4205 7595;
- zaslaním **darcovskej SMS** (cena 1 DMS je 2 €) s textom:
 - DMS DOBROTA na číslo 877 – jednorazový dar;
 - DMS START DOBROTA na číslo 877 – pravidelný mesačný dar. Zrušenie pravidelnej pomoci: zaslaním SMS s textom DMS STOP DOBROTA na číslo 877;
 - **modlitbou**;
 - dobrovoľným finančným **príspevkom do prenosných pokladničiek**;
 - **kúpou predmetov** v charitatívnom stánku (u informátorky; počas benefičných akcií).

V roku 2018 hospic prostredníctvom verejnej zbierky prijal od ľudí finančné dary v celkovej výške **8 060,60 €**.

Charitatívna reklama

Hospic môže poskytovať pre firmy, podnikateľov tzv. „charitatívnu reklamu“. Príjem z nej je od 1. 1. 2018 (344/2017 Z. z.) **pre hospic do výšky 20 000 € ročne oslobodený od dane**, zatiaľ čo u podnikateľa je možné výdavok na charitatívnu reklamu v plnej výške uplatniť v nákladoch (po zaplatení). Príjem z charitatívnej reklamy je potrebné účelovo použiť najneskôr do konca roka nasledujúceho po roku, v ktorom bol poskytnutý.

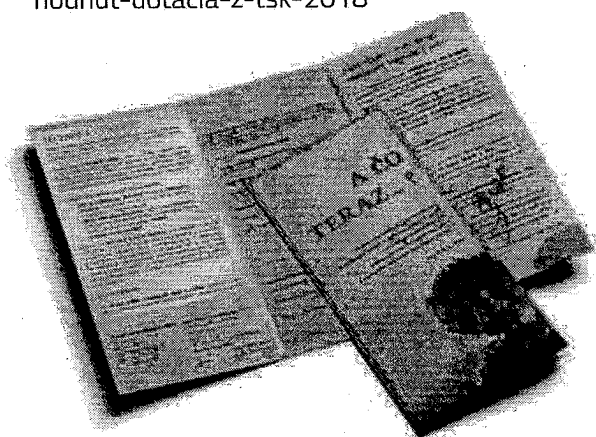
Prostredníctvom tohto nového, obojstranne výhodného spôsobu podpory hospicu sme v roku 2018 získali na činnosť **1 000 €**.

Hlasovanie - Participatívny komunitný rozpočet TSK

Hospic sa v roku 2018 uchádzal o dotáciu z Participatívneho komunitného rozpočtu TSK. O tom, že ju hospic dostal v maximálnej možnej výške, t. j. vo výške **2 200 €**, rozhodli občania v hlasovaní.

Vďaka hlasujúcim a získanej dotácii **hospic zvýšil informovanosť rodín** Slovenska o tom, že hospic tu je a že je pripravený pomôcť im pri zvládaní posledného štádia zväčša onkologickej choroby ich drahého (tlač propagačných materiálov). Vďaka získanej dotácii **podporil dobrovoľnícku činnosť v hospici a prispel k utuženiu vzťahov** medzi členmi hospicového tímu. Vďaka za každý jeden hlas.

Viac: www.hospictn.sk/n/aj-tvoj-hlas-moze-rozhodnut-dotacia-z-tsk-2018

DODATOK SPRÁVY NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

Správnej rade a riaditeľovi Hospicu Milosrdných sestier

k výročnej správe

v zmysle § 27 odsek 6 zákona č. 423/2015 Z.z. o štatutámom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutámom audite“)

I. Overili sme účtovnú závierku Hospicu Milosrdných sestier, IČO : 50 333 356 (ďalej „Organizácia“) k 31. decembru 2018, uvedenú v priloženej výročnej správe organizácie, ku ktorej sme dňa 2. 4 2019 vydali správu nezávislého audítora z auditu účtovnej závierky v nasledujúcom znení:

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Ukutočnili sme audit priloženej účtovnej závierky Hospicu Milosrdných sestier, IČO : 50 333 356 (ďalej „Organizácia“) za rok končiaci 31.12.2018, ktorá obsahuje súvahu zostavenú k 31.12.2018, súvisiaci výkaz ziskov a strát za rok končiaci k 31.12.2018 a poznámky k účtovnej závierke, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód a ďalšie vysvetľujúce informácie.

Podľa nášho názoru, účtovná závierka poskytuje vo všetkých významných súvislostiach verný a pravdivý obraz o finančnej situácii organizácie k 31.12.2018 a výsledkoch jej hospodárenia za rok končiaci k 31.12.2018 podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných auditorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku „Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky“. Od Spoločnosti sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutámom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutámom audite“) týkajúcich sa etiky vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že auditorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti Spoločnosti nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle Spoločnosť zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných auditorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivé alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných auditorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachováваме profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme auditorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame auditorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie,

úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídienie internej kontroly.

• Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť auditorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol Spoločnosti.

• Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií uskutočnené štatutárnym orgánom.

• Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných auditorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť Spoločnosti nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z auditorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že Spoločnosť prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.

• Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Iná skutočnosť

Organizácia nemala povinnosť auditu účtovnej závierky pre rok 2017 a ani audit účtovnej závierky pre rok 2017 nebol vykonaný.

II. Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe – dodatok správy nezávislého audítora

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s audítovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa Spoločnosti obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

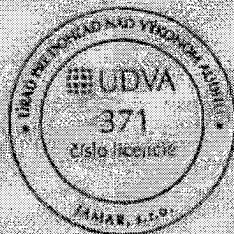
Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2018 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú sme dostali po dátume vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

V Košiciach, dňa 2.4.2019

JAMAR, s.r.o.
Milošradenstva 46
040 01 Košice
Licencia UDVA 371

Zodpovedný audítor
Ing. Marian Revay
Licencia SKAU 679

5.1

Ďakujeme rodinám našich pacientov

● Ďakujeme rodinám našich pacientov **za prejavenu dôveru** – zverili ste nám svojho krehkého a trpiaceho člena svojej rodiny. V hospici sme vo svojej histórii hospitalizovali do konca roku 2018: 1 406 pacientov, z čoho v roku 2018 to bolo 217 pacientov. Každý jeden z našich pacientov bol jedinečnou osobnosťou, každý mal svoje miesto v srdci svojho blízkeho.

● Ďakujeme Vám, **že sme Vášho drahého i Vás mohli sprevádzať** ťažkým obdobím.

● Ďakujeme Vám i za **príklad Vášho života, mnohé prejavy pozornosti i slová vdaky i uznania.**

● Ďakujeme Vám za **modlitby a obety.**

● Ďakujeme Vám aj za **finančné dary** prijaté počas hospitalizácie i za to, že nás podporujete, i keď sa zdanlivo naše cesty už rozišli.

5.2

Ďakujeme zamestnancom a dobrovoľníkom hospicu

● Ďakujeme Vám za obetavosť, nehu a lásku s akou slúžite trpiacim pacientom.

● Ďakujeme dobrovoľníkom za ich čas a osobný potenciál, ktorý v mnohých podobách dávajú pre dobro hospicu, pacientov.

5.3

Ďakujeme všetkým, ktorí finančne i nefinančne podporili hospic

Ďakujeme všetkým ľuďom, rodinám, firmám i iným organizáciám, ktorí finančne podporili v roku 2018 hospic, a tak sa stali istým spôsobom súčasťou nášho hospicového tímu. Veď tak ako bez ktoréhokoľvek člena tímu si nedokážeme predstaviť poskytovanie kvalitnej hospicovej starostlivosti, tak si nedokážeme jej poskytovanie predstaviť ani bez darcov.

Tí, ktorí nás finančne podporovali v roku 2018 (okrem darov od rodín a blízkyh pacientov), pokryli **spolu 30 %** prevádzkových nákladov hospicu.

● Ďakujeme jednotlivcom i rodinám

Ďakujeme osobitne každému jednému darcovi, známemu i neznámemu človekovi, každému jednému človeku, daňovníkovi, ktorý pomohol svojím 2 – 3 % podielom zaplatenej dane; viac: www.2percenta.hospicn.sk.

● Ďakujeme firmám a ľuďom v nich

ISSO, s. r. o – Prievidza | PKZ Slovakia, s. r. o. – Púchov | MOVYS, a. s. – Bratislava | I.C.T Partner – Považská Bystrica | PSL, a. s. – Považská Bystrica | Vaillant Industrial Slovakia, s. r. o. – Trenčín | PPA Control, a. s. – Bratislava | JOKA Kapičák, s. r. o. – Mútne | Vacuumschmelze, s. r. o. – Horná Streda | STRABAG, Pozemné a inžinierske staviteľstvo, s. r. o. – Bratislava | BOGE Elastmetall Slovakia, a. s., Trnava | Tlačiareň Kubík, s. r. o. – Námestovo | CORA GEO, s. r. o. – Martin | IMMERGAS, s. r. o. – Trenčín | KUMRAN.SK | ďalší známi aj neznámi

● Ďakujeme firmám, ktoré prispeli cez 1-2 % dane

KOVOHUŤ, s. r. o. | Karbometline, s. r. o. | KOMPOZITUM, s. r. o. | TIME TRADE, s. r. o. | KONŠTRUKTA – Industry, a. s. | Zdravie TN, s. r. o. | HIMKO, s. r. o. | FM PLUS, s. r. o. | DELMAN INVEST, s. r. o. | KONŠTRUKTA GALVANIZOVŇA, s. r. o. | LUMIR – REAL, s. r. o. | Kúpele Nimnica, a. s. | 2 X N, s. r. o. | EMGF, s. r. o. | Carzano, s. r. o. | LEONI Slovakia, s. r. o. | Vaillant Industrial Slovakia, s. r. o. | Trend & Capital Consulting, s. r. o. | PROFIMA – EU, s. r. o. | LIPO-REAL, s. r. o. | Expeditus Consulting, s. r. o. | I.C.T. partner, s. r. o. | KOTAGAL, s. r. o. | PROTECH, s. r. o. | CEREBRUS – PSYCHE, s. r. o. | STRÁNSKÝ A PETRŽÍK SK, s. r. o. | ALAUDA, s. r. o. | adamSoft, s. r. o. | Marius Pedersen, a. s. | EKOMA SK, s. r. o.

| Dargent & Merchant, s. r. o. | Perker & Hills, s. r. o. | SLOVAKIA STYLE, s. r. o. | Impeditus Consulting, s. r. o. | Biet SK, s. r. o. | PRODOM plus, s. r. o. | R.M.N., s. r. o. | KONTRAN, s. r. o. | thyssenkrupp rothe erde Slovakia, a. s. | CHEMNI USIP, s. r. o. | Viac: www.2percenta.hospicn.sk

Ďakujeme organizáciám a ľuďom v nich
prezident Andrej Kiska | Mesto Trenčín | Mgr. Richard Rybníček – primátor mesta Trenčín | Trenčiansky samosprávny kraj | Liga proti rakovine | Národná banka Slovenska | Milosrdné sestry sv. Vincenta – satmárky | Rodina Nepoškvrnenej | RKC Žilinská diecéza – Žilina | Nadácia EPH – Bratislava | Nadácia Tatra banky | Nadácia SLSP – Bratislava | Nadácia SPP – Bratislava | Nadácia Pro charitas – Nemšová | SEHA n. f. – Zamarovce | Dextrum, s. r. o., Ždaňa | Nadácia Jána Korca – Trnava | Nadácia Bane pre zdravie, vzdelanie, kultúru a šport regiónu – Prievidza | Farnosť sv. Kozmu a Damiána – Trenčianske Biskupice | BILLA ľuďom, o. z. – Bratislava | RZP, a. s. – Trenčín | Nadácia J. Murgaša – Bratislava | Refugium – Trenčín | ďalší známi aj neznámi |

Ďakujeme za nefinančnú pomoc
dobrovoľníci hospicu | Nadácia J&T | Kúpele Nimnica, a. s. | Prodom plus, s. r. o. | Slovnaft, a. s. – Bratislava | CHIRANA T. Injecta – Stará Turá | Partymenu.eu, s. r. o. | LUMIR – REAL, s. r. o. | BiznisWeb.sk – Trenčín | Slovak telekom, a. s. – Bratislava | DM drogerie | 101 drogerie | MVE STUDIO – Trenčín | RAMIL, s. r. o. – Dulov | Hlasujúci o dotáciu z Participatívneho komunitného rozpočtu | ďalší známi aj neznámi |

Viac o tých, ktorí v r. 2018 podporili činnosť hospicu: www.podporili.hospicn.sk.

5.4

Láska je nekonečne vynaliezavá

Svätý Vincent de Paul hovoril: „**Láska je vynaliezavá, a to priam nekonečne.**“ V hospici sa o tom presvedčame často. Tí, ktorí majú skúsenosť s kvalitou poskytovaných služieb v našom hospici alebo sa cítia iným spôsobom oslovení hospicovou starostlivosťou, sú vynaliezaví v pomoci, ktorú nám preukazujú. Z mnohých sa podelíme v tejto správe aspoň s niektorými prejavmi vynaliezavosti v láske:

Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých

Jednorazové PLIENKY a podložky pod chorých sú naším denným pomocníkom pri starostlivosti o našich pacientov v konečnom štádiu ochorenia. Prebalenie pacientov vždy, keď treba, je nielen účinná prevencia pred vytváraním DEKUBITOV (otvorených rán), ale je jedným zo spôsobov, ako rešpektovať pacientovu DÔSTOJNOSŤ – a o toto sa v maximálnej možnej miere v našom hospici snažíme.

V mnohých rodinách nevedeli, kde by mohli dať jednorazové plienky, ktoré im pozostávali. Vyhodit' je to škoda, to je pravda... Náš hospic s veľkou vďakou takého dary i tento rok od ľudí prijímal.

NOVOMANŽELIA pomáhajú zmierňovať UTRPENIE pacientov hospicu

Zuzka absolvovala počas magisterského štúdia stáž v hospici, cítila sa službou zomierajúcim v hospici natoľko oslovená, že pri svojej svadbe na pomoc našim zomierajúcim nezabudla.

Keď sa chystala Zuzka spečatiť sviatosťne svoju lásku s Jožkom, v rámci príprav svadby **rozposlali mladí snúbenci Zuzka a Jožko pozvaným spolu s pozvánkami na svadbu aj malé vlastnoručne vyrobené krabičky, ktoré mali svadobčania využiť na vloženie finančného daru**, ktorý by chceli novomanželom darovať. **Novomanželia dali svadobčanom vedieť, že takto vyzbierané finančné svadobné dary darujú Hospicu Milosrdných sestier v Trenčíne** – aby tak pomohli NEVYLIEČITELNE chorým v poslednom štádiu zväčša onkologického ochorenia prežiť posledné chvíle ŽIVOTA BEZ neznesiteľnej BOLESTI v prostredí DOMOVA, ktoré hospic pre zomierajúcich vytvára.

Mladomanželia Zuzka a Jožko navštívili dňa 30. januára 2018 náš hospic a my sme s vďakou prijali **svadobný dar – vzácných, láskou voňajúcich 860 €.**

Viac: www.hospicn.sk/n/novomanzelia-poma-haju-zmiernovat-utrpenie-pacientov-hospicu

Oslava životného JUBILEA zmiernuje UTRPENIE pacientov hospicu

Pán Viktor je majiteľom stavebnej firmy, ktorá pripravovala budovu na prevádzku nášho hospicu. V roku 2017 **oslavoval svoje krásne životné jubileum** a na pozvánke na oslavu svojich narodenín dal pozvaným na známosť svoju túžbu – **aby mu neprinášali na oslavu jeho životného jubilea dary**, ale čiastku, ktorú by chceli použiť na dar pre neho, aby poslali na účet hospicu – ako pomoc pri starostlivosti o pacientov hospicu. Pán Viktor na pozvánku uviedol aj číslo prevádzkového účtu nášho hospicu a s nami špeciálne dohodnutý variabilný symbol, ktorý identifikoval skupinu darcov – jeho gratulantov. **Gratulanti pána Viktora sa zahanbiť veru nedali...** A my sme s vďakou dary prijali a použili na dohodnutý účel.

Pohrebné KVETY zmiernujú UTRPENIE pacientov hospicu

Žasneme nad vynaliezavosťou v láske vo chvíľach, keď **nám prinesú krabičku, obálku** príbuzní našich zomrelých pacientov so slovami: „**Poprosili sme tých, ktorí boli nášmu ... na pohrebe**, aby namiesto kvetov vložili do pripravenej krabičky dar pre hospic, kde náš ... dožil obklopený láskou.“

Malé veci, ktoré sú veľké

„Dobrý deň, volám sa Nina a mám dve malé dcéry, ktoré rady pečú MEDOVNÍČKY. Chcela by som sa vás spýtať, či by ste pred sviatkami prijali zopár koláčikov od nás pre vás a ľudí, o ktorých sa staráte.“ Takúto správu sme pred Vianocami 2017 prijali na facebookovej stránke nášho hospicu.

Zaplavila nás hlboká radosť z toho, ako krásne je LÁSKA VYNALIEZAVÁ.

Áno, s veľkou radosťou sme koláčiky prijali a do nášho hospicu vniesli v tie Vianoce ešte viac vôňu DOMOVA, vôňu koláčikov, ktorá neodmysliteľne patrí k DOMOVU a k prípravám na Vianoce. :)

Viac: www.hospicn.sk/n/mam-2-male-dcery-kto-re-rady-pecu-medovnicky

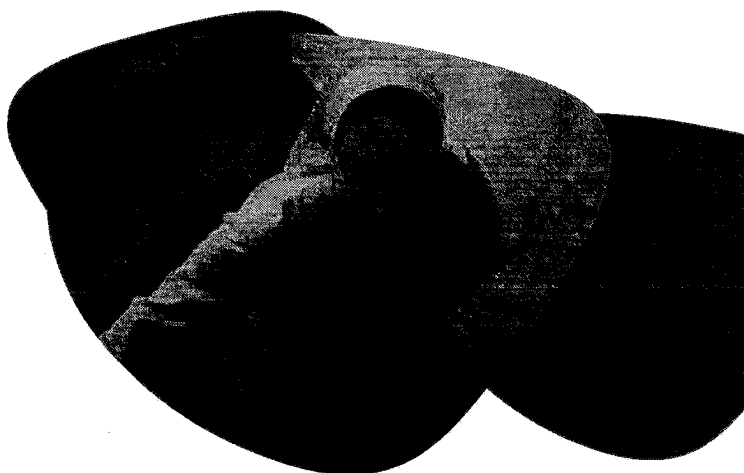
5.5

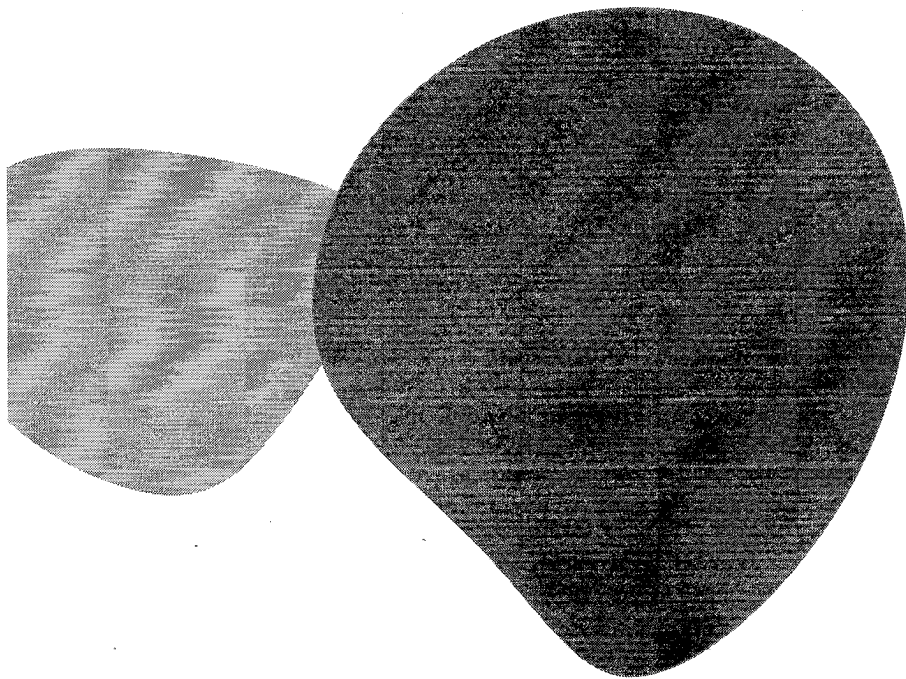
Každý mesiac svätá omša za tých, ktorí nám pomáhajú

Ako **PREJAV našej VĎAKY** voči tým, ktorí nám rôznymi formami pomáhajú postarať o našich pacientov v konečnom štádiu ochorenia (zväčša onkologického), je naše **modlitbové sprevádzanie a slúženie svätých omší za dobrodincov** – jedna svätá omša každý mesiac.

Informáciu o termíne slúženia svätej omše aktualizujeme každý mesiac na našej stránke: www.dakujeme.hospicn.sk.

ĎAKUJEME

© Hospic Milosrdných sestier v Trenčíne
Výročná správa 2018

Jazyková korektúra: Mgr. Zuzana Vandáková
Grafický návrh obálky a sadzba: Marek Malina, www.tojemalina.sk
Tlač: Magenta, s. r. o., www.magenta-tn.sk